вytyn dunja prulьtarlarь, вirləşiŋiz!

QЬZЬL ØZBEKISTAN

1924 jьl 5-nci DEKƏBIR AJЬDAN BAŞLAB CЬQDЬ

AJRЬM BAHASЬ HƏR ÇAJDA 5 TIJN.

ØZBEKISTAN MƏRKƏZIJ FЬRQUMЬ, SAMARQAND ØKRYG FЬRQUMЬ, ØZBEKISTAN MƏRKƏZIJ ЬÇRAQUMЬ VƏ ØZBEKISTAN MƏRKƏZIJ KƏSƏBƏLƏR ŞURASЬNЬŊ FIKIR TARQATUCЬSЬ.

ABUNA BAHASЬ:

1 ajqa		3 ajqa		6 ajqa		1 jьlqa	
s.	t.	s.	t.	s.	t.	s.	t.
1	10	3	30	6	50	12	—

ƏDRISLƏR: BAŞQARMA SAMARQAND, NƏRIMƏN KØCƏSI 6, Baş kəntər: FЬRUNZA „ 8.

TILIFØNLƏR: Məs'ul myhərrir—586, ymymij —959, Baş kəntər —17, E'lan вølimi —382

№ 199 (1694) Dyşənвə 25 nci Avqust 1930 nci - jьlь № 199 (1694)

Ortaq Domвal və Bruno Jasinskii Taşkəntdə

Taşkənt, 22 avgust (øz вøliminizdən). Kecə Məskəvdən dьjqanlarinternasianalьnьŋ rəjisi ortaq Domвal keldi. Or. Domвal, Taçikstandaqь jerli millətlərniŋ øz-ara əgrərijə munasaвatlarьnь ergəniş ycyn mərkəzdən juвarьlqan ilmii—əgrərijə ekspeditsijəsigə qatnaşadь.

24 nci avqustda məşhyr polak jazucьsь or. Bruno Jasiniskii ajrupьlan вilən ucьв keldi Bu kişi həm ekspeditsiləgə qoşьladь.

Radьjo-seŋtьr təklifi вojьnca Domвal və Bruno Jasiniskii ortaqlar jaqьnda radьjo toqьrьsьda radьoqa cьqьв daklad qьladьlar.

HЬNDЬSTAN VAQЬALARЬ

QAВЬLALAR JƏŊI HYÇYMGƏ zor вeriв tajjarlanajatьrlar

afridilərniŋ ətrədləritaqlarqa qajtьв ketdi

Hindistan sanaatьnьŋ təŋligi

LONDON, 22 avqust. Hindistannьŋ qarв—şьmalь vьlajatьda qaвьlalar jəŋi hyçymlarqa tajjarlьq kørə jatьrlar. Hindistan milli qonqrasьnьŋ vəkilərini inglizlər və hykymətgə qarşь duşmanlьq hərəkətni kycəjtişlərini suraş ycyn afridilər aldьqa cyŋədi.

Hindistan milli qonqrasь başlьqlarьnьŋ Hindistannьŋ ьnqьlaвь вaвьda, jan вerişgə tajjar вolqanlarь toqrьsьda avazlar tarqalьşь munasaвatь вilən вytyn Hindistan millii qonqrasnьŋ məhəllii təşkilatlarь jaşьrьn varaqa tarqata вaşladьlar. Varaqada ingilizlər вilən jaraş toqrьsьdaqь muzakərələr qaralьв, Stalinnin 16-ncь qurultajda, imperijalistlarnьŋ Gandidek rəhвərlərinin jardamь вilən ьnqьlaвnь вasьşqa ojlaqanlarь toqrьsьdaqь søzi mьsal keltiriledi.

LONDON, 22 avgust. Simlə (Hindistandaqь Anglija—Hindistan hykymətinin jazqь pajtaxtь) da Puşavur rajonьnьŋ ahvalь toqrьsьda ь'lan qьlьnqan rəsmii xaвarqa qaraqanda, Afridii ətrədlərinin taqlarqa qajtьşlarь, ilgəridə hyçym qьlьşlarьdaj ustalik вilən вəçərilgən.

LONDON, 22 avgust. Bomвajdan вerilgən xaвarqa qaraqanda, вojkot nətiçəsidə Hindistanda 50 mintəcə işci işləjturqan 19-ta ingliz toqumacьlьq faвrikasь japьlqan.

ЬSTAMBUL, 22 avgust. Bomвajdan вerilgən xaвarqa qaraqanda, Hindistannьŋ sanaat mərkəzləridə toqumacьlьq sanaatь qьsqarmaqda. Faвrikalarnьŋ japьlьşь səвəвli Bomвajda 30 mintə kişi işdən məhrym вoldь. Avgustnьŋ axьrьda taqьn jəŋi işxanalar japьlьв 50 miŋ toqumacьnьŋ işdən cьqarьlьşь kytiledi.

LONDON, 22 avgust. Bytyn Hindistan millii qonqьrasьnьŋ вojkotьnь əməlgə qojьş Bomвaj qomьtasь 24-tə avropalьlar işxanasьqa вojkot ь'lan qьlьşqa qarar вerdi.

LONDON, 22 avgust. Singapurdaqь deŋiz qarargahьda 2000 işcilərinin iş taşlaşь tygətildi. Iş taşlavcьlar iş haqьnь azajtьşqa razь вoldь.

Hindistan tyrmələri lьq tolqan

LONDON, 22 avgust. Hindistan tyrmələri sьjasь məhвyslər вilən lьq tolqan. Taşlandьq tegirmənlər həm tyrmə halьqa qojьlьв turьladь. Sьjasь məhвyslərgə orьn вoşatьş ycyn minlərcə çьnajatcь məhвyslər mylçəlidən ilgəri вoşatьlьв turьladь.

Hind millətcilərinin başlьqlarь Hindistan ьnqьlaвьqa xьjanat qьla jatьr

Gandь çançalnь tinc həl qьlьşqa taraidar.

LONDON, 22 вvqust Əhməd Aвad (вomвaj vьlajatь)da məhəlli xalq вilən polьsa arasьda kattə toquşma вoldь. Məhəlli xatьnlar məktəвinin oqucь şagirdi ingilislər tamanьdan taqьq qьlqan milli вajraqnь kətərdi. Polьsa вəmвyk tajaqlarnь işlətə вaşladь. Jyzdən aşьq kişi jaralandь. 200 tə jegit və 9 tə qьz qolqa alьndь.

Gandьnьŋ Hindistan qral najьвьqa jazqan xatьda kørsətilgən şartlar ilgəridə qojьlqan şьarlardanqajtьş programmasьdan ьвaratdьr. Şartlarnьŋ həmməsi həli ь'lan qьlьnqan вolmasa həm unьŋ asasьь məzməni ma'lum вoldь:

Gandь Hindistan məs'ələsini tinclik вilən həl qьlьşqa razь вolьв Hindistan dominijənlьq huquqьnь вir talaj şartlar вilən qaвul qьlьşqa tajjar. Britanija əskərinin Hindistanda saqlanьş və taşqь sьjasatda ьstьqlaldan qol tartьş şu şartlarqa kirədi. Gandь sьjasь məhвyslargə afu ymymiiвerьş ystidə məhkəm turadь.

Əgər milli qonqras вu şartlarnь qaвul qьlsa u vaqьtda grazdanlik vəzifələrini вəçərməslik kampanijasidən qol tartьş вolacaq.

Şy kynlərdə olgən məşhyr mystəşərq əkədimik V. V· вartold

əkədimik Marr partijaqa kirdi

LENINGIRAG 22 avqust. Əkədimik Marr partьjaqa kirişi toqrьsьda ərizə вergənidən kejin VKP(в) səfigə qaвul qьlьndь.

Əkədimiknin partija səfigə kriş toqrьsьdaqь xaвarnь Leningrəd çamaatcьlьqь şadlьq вilən qarşь aldь. Əkədimik Marr вytyn dunjada ismi şyhrət alqan şora alьmlarьdan вittəsidir, Əkədimik Mərrnьŋ tilşy-naslьq toqrьsьda вir qatar əsərləri вar. Marr tamanьdan işləngən tilnin pajda вolьş jafet nazarijasi hazьrda qarв Avrufa ilmi da'ьralarьnьŋ dьqqatьnь øzigə tartqan. Marr hazьrda SSSR fənlər əkədimijasinin rəjis naьвь; ьctьmaьj mədənijət ta'rьxь əkədimijəsinin rəjis; fənlər əkədimijəsi aldьdaqь jafet inisitytinin rəjisi вolьв 1929 nci jьlda Marr SSSR mərkəzii ьçraqom a'zalьqьqa kandidat sajlanqan edi.

MƏSKƏV, 22 avqust. Partijaqa alьşnь suraв erizə вerycilər kəpəjdi. Mutaxassьslardan həm əncə kişi ərizə вerdi.

Kyrd qozqalanь imperialistlarnьŋ qolь вilən qьlьnqan

Fransuz imperialistlarь kyrdlərgə jardam вerədi

STAMBUL, 23 avgust. Tyrkijə matвuatь syrijədəgi kyrd вaşlьqlarьnьŋ faalьjatlarь toqrьsьdn sirlərni faş qьlaturqan вir qatar matьrьjallarnь вasdь.

Gəzitələrniŋ xaвarlarьqa qaraqanda, syrijədəgi fransuz hykymətdarlarь Tyrkijəgə qarşь cьqaturqan вir qatar kyrd jolвaşcьlarьnь cegərə inspektorlarь qьlьв qojьdь və şunьŋ вilən ularnьŋ Tyrkijəgə qarşь cььşlarьqa qulajlьqlar вerdi

Gəzitələr Tyrkijəgə вasьв kiriş planlarь tyzilətürqan kyrdlərnin keŋəşləridə kijimlərini øzgərtkən fransuz əfitsərlərinin qatnaşqanlarьnь jazadь. Şy munasaвat вilən matвuat вultur Tyrkijə tupraqьqa kyrdlərnin hyçym qьlqanlarьda, Tyrkijə əskərləri tamanьdan əsir alьnqan, kyrdlər arasьda fransuzca əskərii kijimlərnin ystidən kyrd kijimləri kijgən fransuz əfiisərləri kørilgənini jazadь.

* * *

Tyrkijə вilən şoralar ьttьfaqьnьŋ dostlьq munasaвatь və Tyrkijənin Fransija və Anglija imperializminiŋ çelavьda вarьşqa tiləməsligi əllə qacanlardan вeri вu dəvlətlərnin narazьlьqьqa səвəв вolьв kelməkdə. Ular Tyrkijəni şoralarqa qarşь ьttьfaqqa tartьв unь ьqtьsadьь tamandan ezməkci вoladьlar. Bunьŋ ycyn imperialistlar Tyrkijənin malьja təŋligidən tyrli jollar вilən fajdalanьв Tyrkijəgə qarşь hər xьl qozqalanlar cьqaradь. Bundaj qozqalanlarnьŋ вittəsi kyrd qozqalanьdьr. Qozqalannь kim tyzgəni вizgə mə'lym. Qozqalan rajonьda məşhymyr Lourenəs və anglijanьŋ Gamiltondaj вaşqa agentlarьnьŋ pəjda вolьşь вir talaj nərsələrni kərsətədi. Anglija və Fransija kyrdlərnin Tyrkijə tupraqьqa kirgiziş вilən Tyrkijənin вəjnəlxalq ahvalьnь aqsatьşqa və Eran вilən çançaj cьqarьв Tyrkijənin aqьr ahvalьdan fajdalanmaqcь вoladь. Avropa matвuatь qozqalannьŋ əhəmmijətini artdьrьв kərsətiв Tyrkijəni aqьr halqa qaldьrmaqcь вoladь.

Bьraq jaqьnda Tyrkijə cet işlər vəziri Tavьq Ryşdiвekniŋ SSSR вilən dostliq və Tyrkijənin Eran вilən вirləşiв çançalnь tygətiş toqrьsьdaqь søzi вu dəf'ə həm imperializtlar planь вoşqa cьqaçaqьnь kərsətədi.

Hykymətni taŋqьd ycyn tajaqlaş

Eran məçlisidə deputat Farrujnьŋ nutqь

TEHRAN, 22 avgust. Eran məçlisidə qьşlaq hoçalьqь вankasь tuziş məs'ələsi muzakərə qьlьnqanda məçiьs deputatь Farruj hykymətni qattьq taŋqьd qьlьв søzlədi, Farruj вankanьŋ kəttə jer egələrigə jardam вeriв dьjqanlar ammasьnьŋ jardamsьz qaldьraçaqьnь вildirdi.

Farruj вanka arqalь Eranda jer ьslahatь øtkəzişni tələв qьldь. Lekin u Erannьŋ aqьr ьqtьsadьь ahvalьnь kərsətiв ətdi. Eranqa вezəniş asвaвlarьnь keltiriş qьşlaq xoçalьqь asвaвlarь keltirişdən вir necə mərtə køp. Eran dьjqanlarь talanьвturьвdь.

Farruj məçlisgə sajlav usulьqa toxtalьв hykymətnin məçlisgə øzigə kərəkli kişlərni øtkəziв sajlav azadlьqьnьŋ вuzqanьnь kərsətdi. Eranda asasьь qanun joq, dedi Farruj. Bu søz məçlis vəkillərinin qazaвlarьnь cьqardь. Farrujnь minвərdən tartьв tyşirişqa qattьq toppasladьlar.

Tyrkijəniŋ qozqalan вilən kyrəşi

Kyrd вənditlərini joqatьş ycyn Tyrkijə əskərləri Eran tupraqьda hərəkət qьlьşqa məçвyr

Berlindəgi Tyrkijə səfirj вilən syhвət

BERLIN, 22 avgust. „Berliner Tagвlat" və „Dəjce Algemejne Sejtung" isimli nemis gəzitələri kyrdlarnьŋ qozqalanь toqrьsьda Berlindəgi Tyrkijə səfiri Kamaleddin Samь paşanьŋ matвu'at vəkilləri вilən qьlqan syhвətni вasьв cьqdь.

Səfir kyrdlarnьŋ qozqalanь toqrьsьdaqь dajьmь xaвarlarnьŋ Tyrkijənin ahvalьqa çydə jaman tə'sir qьlqanьnь вildirdi. Tyrkijə hykyməti вu qozqalan ujasьnь juqatьş ycyn qat'ьь caralar kørişkə qat'ьь rəvişdə qarar вergən. Kyrdlarnьŋ qozqalanь kyrd qaвьlalarnьŋ jolвaşcьlarьqa øzlərinin joqatqan tə'sirlərini saqlaв qalьşqa hərəkət qьlьşqa jol acdь.

Rəprək Eran topraqьdan Tyrkijə topraqьqa øtkən Kyrd вəndələrini tutьş qьjьn, ular hər вir toquşmadan kejin Eran topraqьqa qacьв qutьlьв turadь. Bьraq Eran hykyməti Kyrd вəndələrigə maddь və mə'nəvii jardam вerdi deв вolmajdь. Soŋqь vaqьtda Tyrkijə hykyməti həm Kyrd вəndələrigə qarşь øz tamanьdan çiddi caralar kørə вaşladь, Bьraq Eran hykymətinin kyrd вəndələri hərəkət qьla turqan Tyrkijə cegərəsidə tegişli əskəri kyci joq. Tyrkijə вundaj hadьsalarqa tinc qaraв turalmaj øz kyci вilen Eran topraqьda Kyrd вəndləri вilən kyrəşkə məçвyr вoladь.

Tyrkijə hykyməti Eran hykymətigə Tyrk əskərlərinin cegərədən øtişləri toqrьsьda tezlik вilən mə'lumat вeriв kyrdlarqa qarşь вirgə hərəkət qьlьşnь şuradь. Eran hykyməti hazьrda вunqa øz razьlьqьnь вildirməgən вolsa həm Tyrkijə əskərlərinin eran topraqьda kyrdlarnь ta'qьв qьlьşlarьqa asasan qarşь turmadь. Tyrkijənin jəŋi səfiri Tehrangə keliş вilən вu məs'ələ rəsmi rəyişdə həl qьlьnaçaq.

Bьraq Tyrkijə Eran topraqьnь alьşqa hecвir ojlamaqanь və faqat kyrd вəndələrini joqatьşqa tiləgəni şyвhəsizdir.

Kejin səfir Tyrkijə-Eran cegərəsidə əskəri qьsьmlarnьŋ alьştьrьlьşь toqrьsьda Germanija matвu'atьda kørilgən xaвarlarnь jalqanqa cьqardь. Səfirniŋ søzigə qaraqanda hazьrqь vaqьtda quzqalancьlar SSSR Eran və Tyrkijə cegərəsi ortasьda Ararat taqьda çajlaşьв alqanlar. Kyrd вəndələrigə şora cegərəsi вytkyl japьlqan. Jaqьn ajlarda dar tyşkəndə kyrdlar taqdan tuşьşqa məçвyr вolaçaqlar, Tyrkijə əskəri Eran topraqьqa øtkəndə Araratnь məhkəm øraв alьş və вəndələrni вytkşyl joqatьş planьnь tyzgən. Eran topraqьqa øtiş tə'əssyfli вir hal вolsa həm вundaj hərəkət qьlьşqa məçвyrijət kørildi. Bundaj вolmaqanda вu vьlajatda sьjasь ahvalnьŋ aqьrlanьşь səвəli Tyrkijə həmmə əskərini səfərвərlikgə alьşqa məçвyr вolaçaq.

Tyrkijə вilən eran arasьda munasaвat keskinləngən eməs

MƏSKƏV, 23 avgust. Soŋqь vaqtda Tyrkijə əskərinin Eran topraqьqa вasьв kirişi Tyrkijənin Eranqa qorqьnьcь nota вerişi və вu iki məmləkət arasьda munasaвatnьŋ keskinləşi toqrьsьda matвuatda xaвarlar kørilə вaşlandь.

Erandaqь favqьladda elcixana ьhtьjarьda вolqan ma'lumatlar вu xaвarlarnьŋ asassьz вolqanьnь korsətədi. Tyrkijədə вolqan kyrd çançalьda Tyrkijə hykyməti cegərə jaqьnьda eranhykymətidən jardam kytgən edi. Eran hykyməti вu məs'ələ toqrьsьda Tyrkijəgə вir qatar myhim jardamlar kərsətdi. Bu iki məmləkət arasьda munasaвat ilgəridik dostanadьr.

Profinternnin 5 nci qonqrasь

Çahan proletarijatiniŋ fa'alьjatь øsməkdə

Terrorgə qaramaj işcilər əksil hyçymni kycəjtməkdə

Xьtajnьŋ qьzьl qoşunьqa 140 miŋ tə işci və dьjqan kirgən

MƏSKƏV, 21 avqust. Profintern qonqrasьda Lozoviskinin ma'ruzasь ystidən вaşlanqan myzakərələr вojьnca Emmerix (Gərmanija) søzlədi. Truвa qurucьlar, Mansfeld işcilərinin iş taşlaşlarь və Germanija işci sinfinin вaşqa kyrəşləri soŋqь vaqьtda işcilər ammasь ortasьda iş taşlaş kyrəşlərini alьв вarьь və tərif şartnamalarь tyziş toqrьsьda reformistlarьŋ manapolija halda вolьşlarь вaвьdaqь ьşancьlarnь joqatdь. Ilgəridə reformistlar xoçajьnlьq qьlaturqan Mansfelddaqь вarca kəsəвə sajuzlarnьŋ şoralarьda køpcilikni kəsəвə oppoztisijasь øzigə tartdь.

Şьmalь Amrьqanьŋ çənuвi vəkili işcilərniŋ və ajnьqsa zəŋgilərniŋ aqьr ahvalь toqrьsьda gəpirdi. Aq və qara işcilər вarqan sajьn mitiŋglərdə вirgələşiв cьqьв вirgə iş taşlaj вaşladь.

Xьtaj kemэcilərniŋ vəkil hazьrqь vaqьtda Xьtaj kemэcilərinin 40 prəsanti işsiz вolьв, Xьtajda nə işsizlik və nə majiвlikdən ьçtьmaь tə'minləş вolmaqannь вildirdi.

Hindistan vəkili azcьlьq hərəkəti ingiliz ortaqlarьnьŋ Hindistan proletarijatigə işdən kørə søz вilən jardam вergənləridən øpkələjdi.

Zəŋgi işci Boyll (Şьmalьь Amrьqa) zəŋgilər arasьda işlərni kycəjtiş ycyn Profinternnin Əŋglija-Amrьqa seksijəsidə zəŋgilər вølimi acьşqa təklif qьldь.

Latvija vəkili Latvijada davam qьlqan terror toqrьsьda gəpirdi. Birinci majda 1000 tə kişi qolqa alьndь. 1-nci avqustda Rьqa şəhərinin вir øzidə 300 tə işci qolqa alьndь. Terrorgə qaramaj ьnqьlaвь kəsəвə sajuzlarь вu jьl həmmə iş taşlaşlarqa rəhвərlik qьldь.

Eran vəkilii, eranda 500 miŋtəcə işci вolqanьnь søzləjdi. Hatta qalaq erani işcilərii həm iş taşlaj вaşladь.

Rumanija vəkili Rumanija proletarijatьnьŋ terrorь davam qьlьв tursa həm həli kyrəşcanlik rohьnьŋ joqatmaqanlarьnь вildirədi. Bultur Lupenda вolqan iş taşlaş caqьda ьşcilər zor elektir stansasini qoilarьqa alьв 36 saat saqlaв turdь, çandarmalarqa qarşьlьq qьlьş ycyn 60 tədən aşьq işci həlak вoldь.

Kuвaniŋ vəkili Kuвada tyrmələrgə qamaş, iş taşlavcьlarnyŋ вaşlьqlarьnь øldiriş, ьnqьlaвь təşkilatlarnь tarqatьş—kyrəşnin addь jolь вolqanьnь вildirdi. Işcijərnin вaşlьqlarьdan вittəsi deŋizgə atьlьв вaşqa вittəsi „dərəksiz joqaldь". Kuвada ьnqьlaвь hərəkətlərgə jaşlar və xatьn-qьzlar faalijat вilən qatnaşadь.

SANTO (Profintern) Qonqrasьnьŋ dьqqatьnь Balqan məmləkətlərdəgi kəsəвə hərəkətinin kəmciliklərigə tartadь.

Qьqas alqьşlar вilən qarşь alьnqan Katajama Japonijadaqь ьnqьlaвь kəsəвələr hərəkətinin вoş tamanlarьqa toqtalьв øtdi.

Junanьstannьŋ vəkili işci sinfi 400 miŋtə вolqaŋ вu kicik вir məmləkətdə işsizlərnin sanь 150 miŋtə вolqannь вildirədi.

Danijadaqь kəsəвə hərəkətinin ahvalь toqrьsьda ENSƏN søzlədi. Danjanьŋ ьnqьlaвь kəsəвə oppozitsijəsinin вaşda turqan opportonistlar Profintern 4-nci qonqrasьnьŋ jol-joruqьqa ь'tьвar qьlmaj işçilərdən unьŋ qararlarnь jəşirdi. By xatalar hazьr tyzətilməkdə.

Kanada işci xatьn kanada işci xa'ьn-qьzlarnьŋ ahvalь toqrьsьda søzləв hazьrda işci xatьn-qьzlarnьŋ ymymii iş taşlaşqa tajjarlanьв turqanlarьnь вildirdi Barca işxanalarda 40 saatlьq iş həftəsi və erkəklər вilən вərəvər haq tələşni tələв qьlьв metinglər вolьв turьвdь. Bundaj tajjarlьq вolьş munasaвatь вilən terror zorajdь. Polisə reformistlarqa qarşь kyrəşgən işcilərnin øz—øzni mudafa'a tədələri tyzişləri lazьm.

Alqьşlar вilən qarşь alьnqan Əvdeijieva ьnqьlaвь kyrəşlərdə işci xatьn-qьzlarnьŋ faalijəti eskənin kørsətiв, ьnqьlaвь kəsəвə sajuzlarьnьŋ xatьn-qьzlar arasьda işləşkə tegişli dərəçədə əhəmmijət вerilməgənini kørsətdi. Qonqras vəkillərini SSSR xatьn-qьzlarьnьŋ muvaffaqьjatlarь вilən tanьştьrdь.

Çahan təŋligi işcilərni ьnqьlaвь hərəkətgə itərədi

MƏSKƏV, 22 avgust. Profintern qonqrasьnьŋ 21-nci avgnst ertəŋgi məçlisidə muzakərəgə iştirak qьlqan Xьtaj vəkili Xьtajnьŋ şora rajonlarьda 20 milliondan aşьq dьjqan və işcilər вolqanьnь вildirdi. Bulardan 140 miŋtəsi qьzьl qoşnu qatarьqa kiriв impriəlizimnin zulmьnь joqatьş ycyn kyrəşiв turadь. Şora rajonlarьda hazьrdajaq 8 saatlьq iş kyni əməlgə qojьldь və işcilər вilən mehnətkəş dьjqanlarnьŋ hallarь jaxşьlanьв turьвtь. Şora rajonlarьdaqь kəsəвə sajuzlarьda 64 miŋtə kişi ojuşqan.

VOTKINS (Şьmalь Amrьqa) çahan ьqtьsadьь təŋligi, şoralar ьttьfaqьqa qurallь hyçym xavfьnьŋ kycəjgənini вildirdi. Kapitalist məmləkətləridə şoralar ьttьfaqь və unьŋ вeş jьllь qьqa qarşь kycli taşвьqat davam qьldьrьlmaqda. Şunьŋ ycyn ьnqьlaвь kəsəвə sajuzlarь və вarca ьnqьlaвь unsurlar øzlərinin kyndəlik faalьjatlarьda şo'ralar ьttьfaqьnь mudafaa jolьda işləsinlər. Hazьrqaca mislii kørilməgən ьqtьsadьь təŋlik və kapitalnьŋ xyçymii işcilərni ьnqьlaвь hərəkətlərgə itərədi.

Biznin вir talaj faallarьmьz iliktir stul ystidə eliş xavfь astьda turadь. Kəsəвə sajuzlarьmьznьŋ rəhвəri və profintern ьçraьja вujurasьnьŋ a'zasь Foster tyrmədə jatьвdь. Bundaj terrorlarqa qaramai вiznin kycimiz artьв вaradь.

21-nci avgustnьŋ kecki məçlisidə Lozovski və Gəkkert dakladь вojьnca muzakərələr davam qьldь.

JYZEFOVIC (Profintern) mustaqьl qьzьl sajuz'arnьŋ jəŋi usul вilən işləв cьqarьş asasьda qajtadan tyzilişləri lazьm вolqanьnь вildirdi. Jyzefovic ьnqьlaвь kəsəвə matвuatь məs'ələsigə tegişli dərəçədə əhəmmijət вerilməgənini gəpirdi.

Zəŋgilərniŋ vəkili вytyn dunja zəŋgi işcilərii imperjalistlərinin şoralar ьttьfaqьqa hyçym qьlьşqa qarşь kyrəşni davam qьldьraçaqlarьnь вildirdi.

22-nci avgust ertəŋgi məçlisdə Gekkert və Lozovskinin soŋqь søzini eşitdi. Kecki məçlis вolmadь. Mədənijət və dəm alьş вaqcasьda qonqras vəkilləri вilən Məskəv işcilərii arasьda kørişyv вolьв və kattə вədən tərвijəsi вajramь øtkəzildi.

Muhaçьralar arasьda iş alьв вarьlmajdь

MƏSKƏV, 22 avgust Qonqrasnьŋ 21 nci avgust ertələвki məçlisidə Profintern ьçraьja вujurasьnьŋ ə,zasь Çermanetto 22 million muhaçьralar arasьda işləşyv toqrьsьda gəpirədi.

Ьqtьsadьь təŋlik şyвhəsiz вu sanaqnь taqьn artdьraçaq. Biznin faalьjatsьzlьqьmьzdan—dedi u—faşistlar və вaşqa вizgə duşman вolqan təşkilatlar fajdalanadьlar. Məsələn Pəlşə faşizimi Fransijadaqь muhaçьrlar arasьda işləş ycyn 60 tə ksendiz (paiak pop), 150 tə myəllim və 12 tə gəzitdən fajdalanadь. Bu gəzitələrnin yctəsi hər kyndə cьqadь. Halija faşiziminiŋ muhaçralar arasьda 583 tə təşkilatь və 20 tə kyndəlik gəziti вar. Bir tamandan Fransija və ikinci tamandan Pəlşa, Iugo-Slavija və вa'zi вaşqa məmləkətlər arasьda şartnama tyzilgən. Uruş cьqqanda Fransija вu şartnama вojьnca şu məmləkətlərnin muhaçьrlarьnь səfərвərlikkə aladь.

Muhaçьr işcilər arasьda systemalь işləşni tezlik вilən tygətiş kerək.

Əngilijə azcьlьq hərəkətinin vəkili Uoll ьnqьlaвь kəsəвə təşkilatlarь amьstьrdamlьlar tamanьdan вolьв turqan acьq xьjanatlarьnьŋ ysti acьlmaqanьnь kørsətədi. Bu toqrьda rus вəlşeviklərinin təçriвələri qьmmətlidir. Ular faktlardan çydə jaxşь fajdalanadьlar.

Savda fьlotьmьznьŋ rьvaçlandьramьz
Sormov kemə karxanasьda remont qьlьş ycyn keltirilgən paraxodlar

1930-31-nci jьlda 812 tə maşьna traktor stansasь

Ьttьfaq ekin majdanьnьŋ 3 dən вir hьssasь maşьna traktar вilən ekilədi

MƏSKƏV, 22 avgust. Traktor mərkəzii 1930-31 jьl ycyn kontrol sanaqlarьnь lajьhasьnьn işlədi. 812 tə maşьna - traktor stansasь acьşqa вelgiləndi. Bu stansalardaqь ymymii traktorlarnьŋ kyci 554 miŋ at kycigə jetkiziləçək. Bu esə maşьna traktor stansalarьnьŋ şora ьttьfaqьdaqь вarca ekinlərnin 3 dən вir hissəsigə xьzmət qьlьşqa ьmkanьjat вerəçək. Maşьna traktor stansalarь eŋ əvvəl qalla, paxtakarlik, ziqircilik və ləvləgicilik rajonlarьda acьlaçaq. Kontryl sanaqlarь вojьnca maşьna-traktor stansalarь 20 million 700 miŋ hektar jerni işləjəçəklər. Traktor mərkəzinin işləв cьqarьş programmasь 8 mərtə artaçaq. Ekinniŋ ymymii majdanь 21 prəsənt artdьrьlaçaq. Maşьna-traktor stansalarьnьŋ qalla ekinləri şoralar ьttьfaqьdaqь ymymii ekinnin 13 prəsəntini təşkil qьlaçaq. 23,3 prəsənt mallьq qalla, 50 prəsənt paxta, 20 prəsənt ləvləgi, 15 prəsənt ziqir və eçəklər. Maşьna-traktor stansalarь 16-20 miŋtə kəlxoz вilən şartnama tyzəçək.

Tyrli xaвarlar

- „Pravda" muxвьь mə'dəncilər sajuzьnьŋ вytyn Germanьja qurultajьqa kirgizilmədi.
- Tokijədaqь əçnəвii dajьralar, Çan-Sy-lijan вirdənigə øliв qaldь, degən xaвarlarnь tarqatajatьrlar. Xьtaj matвuatь вu xaвarnь qat'ьjan rəd qьladь.
- Faşьst temir quvardьjasьnьŋ pogromcьlarь Rumanьjanьŋ Volats degən çajьda вir gyryh jəhydilərgə вalta və tajaqlar вilən hyçym qьldьlar. Jəhydilərdən вir necə kişi aqьr jaradar вoldь.
- „Jumanite" ni quvatlaş fondьqa Fransijədə 200 miŋ frank toplandь.
- Amrьqanьŋ şьmalь karolina vьlajatьqa qaraşlь Tarвoro şəhəridə amrьqalьlar neqьr murnь sodsьz øldirdilər.

Saxalin ycyn komsomollarnь tanlaş

MƏSKƏV, 22 avgust. VLKSM mərkəzi qomьtasь şora Saxalinigə juвarьş ycyn 1200 tə komsomolnь ьxtijarь rəvişdə tanlaşqa qarar вerdi. Tanlanucьlarnьŋ 500 təsi capucь, 100 təsi deŋiz jusuv suvci, 500 təsi tiraktirci, 50 təsi cilaŋgər, 25 təsi myəllim, 75 təsi kantor işcisi, jardamcь işlər stalavaj və вaşqa ar ycyn 300 tə komsomol qьz tanlanadь. Tanlaşuv 15-nci sentəвirdən qaldьrьlmaj tygətilsiu'

سامارقاند بالشۋيكلەرى

پەرتىيە باش يولىنى مۇستەحكەم تۇتشەب ئەنە شۇ باش يولنى عەمەلگە ئاشىرىشغا قاتئىي سوز بېرەدىلەر

پەرتىيەنىڭ خازرغى ئۇستەنوفكەمى-سوسىيالىزمنىڭ، خوجالىق مايدانىنىڭ ئايرىم ئۇچەستكەلەرىدەگى هۇجۇمىدەن، بۇتۇن جەبهە بويىنچا، هەم سانائات، هەم قىشلاق خوجالىغى بابىدا هۇجۇمگە ئۇتۇشدەن عىبارەتدر

سامارقاند پەرتىيە كونفىرىنسىيەسى ئوزئالدىغا قويغان مەسئەلەلەرنى بالشۋىك چىنقانلىغى بىلەن حەل قىلىب ياپىلدى.

ئوكروگلەرنىڭ تۈگەتىلىشى مۇناسابىتى بىلەن نەۋبەتدەكى ۋەزىفەلەرىمز ماۋزوعىدا داقلاد قىلغان ئورتاق كوزنىتسوف، ئوكرۇگلەرنىڭ تۈگەتىلىشى مۇناسابىتى بىلەن مايدانغا چىقتۇرغان بەعزى مۇعامماـ لارنى ئېليدىنلاتىب، ۋەكىللەر دىققاتىنى شۇ نۇقتالارغا تارتىشغا مۇۋاففاق بولدى.

قايتادان قورۇلىش داۋرى، ئايىنقسا قىشلاق خوجالىغى سوسىيالىزم ئاساسىدا قايتادان تۈزۈش مەسئەلەسى پەرتىيە ۋە حۆكومەتنىڭ رەهبەرلىك ئۇسۇل ۋە باغلانىش مىتودلەرىنى ئۈزگەرتىش، دەۋلەت ئەپپەرەتىنى عامماغا ياقىنلاشدىرىش ۋە ئۇنى سادەلاشدىرىشنى تەلەب قىلادى.

16 نچى قۇرۇلتاي تامانىدان تاسدىقلانغان-ئوكرۇگلەرنى تۈگەتىش، رەهبەرلىكنى مەركەزلەشتىرىش مەسئەلەسى، قىشلاق خوجالىغى سوسىيال سىكتورىنىڭ بۇندان هەم تاراققى ئېتىشى ۋە ئىشىمزگە توسقۇنلىق قىلىب كېلمەكدە بولغان مۇشتومزور عۇمۇمەن سنفى دۇشمەنلەر هۇجۇمىنى تېز ۋاقتدا سىندىرىشدا ياردام بېرەدى. ئۇزبېكىستان خوجالىق تارماغىدا سوسىيال سىكتورنىڭ توختاۋسىز، تېز سۇرعەت بىلەن ئوسىب بارىشى ئورتا ئاسىيا جۇمهۇرىيەتلەردە بىرلەشكەن رەهبەرلىكنى تەلەب قىلادى. لېنىننىڭ، لېنىن پەرتىيەسى رەهبەرلىگى بىلەن عەمەلگە ئاشىرىلاياتقان مىللى سىياسات دائىرەسىدەگى ۋەزىيەتلەرى، تۈزىلەجەك ئورتا ئاسىيا قۇرىشما شورالار جۇمهۇرىيەتى تامانىدان قىلىناجاق رەهبەرلىك، يەنە دە مىللى سىياساتداغى لېنىن يولىنى كېڭ تارماقدا عەمەلگە ئاشىرىشغا ياردام قىلادى. ئوكروگلەر تۈگەتىلىب قىشلاقنىڭ رايوننىڭ رەهبەرلىگىگە، رايوننىڭ بىۋاستە مەركەزنىڭ رەهبەرلىگىگە باغلانىشى قىشلاقنىڭ ئىقتىسادى، ئىجتىماعى، مەدەنى حاياتىدا جۇدە هەم كەتتە ئۈزگەرىش ياسايدى.

ئوكروگلەرنىڭ تۈگەتىلىشى، مەركەزنىڭ سامارقانددان تاشكەنتگە كوچىشى سنفى دۇشمەنلەرنىڭ يەنە بر كەررە ئاغىز كۆشەشلەرى ۋە پۈچ دانەكەدەن ماغىز چىقارىشغا ئورونىب كورۇشلەرىگە سەبەبچى بولادى. شۇنىڭ ئۈچۈن پەرتىيە، كەسەبە، كومسومول تەشكىلاتلارى وە عۇمۇمەن شورا جاماعاتچىلىغى دۇشمەن هۇجۇمىنى رەد قىلغوچى بۇتۇن چارالارنى كورۇب قويىشلارى لازىم.

ۋ. ك. پ. (ب) مەركەزقومنىڭ قارارىغا مۇۋافىق ئوكرۇگلەردە بولغان يولباشچى خادىملارنىڭ 90 پرەسەنتى رايونلارغا يۇبارىلىشى لازىم. بۇنىڭا قاراماسدان، شەهەرنىڭ رەهبەرلىك ئىدارا ۋە كەبىنەتدە كۆن كورىب كېلگەن ئايرىم ئورتاقلار ئاراسىدا رايونلارغا بارىشدان باش تارتقوچىلار هەم بولدى. شۇنىڭدەي بەعزى ئورتاقلار «هەردەم خايالغا تۇشىب» تەرەددۇدلەنىب قالدىلار. ئوكرۇگ ئىشچىلەرى رايونغا تۇشىب قالشدان تەشۋىشلەنسەلەر، رايون ئىشچىلەرى ئوز ئورۇنلەرىنى كەم تامانىدان ئىشغال ئېتىلىشى توغرىسىدا ئويلايدىلار. بۇنداي كەيفيەتنىڭ بالشۋىكلىك بىلەن هېچ قانداي ئالاقاسى يوق. حەرب-زەرب ۋاقتى بولىب حسابلانغان بر پەيتدە بو كەبى ئىتلىشلەرگە تېزدەن زەربە بېرىش لازىم.

Samarqand şəhər pərtkeminin məs,yl katiвi вolвв sajlanqan ortaq Nьjazьf

شەهەر بىلەن قىشلاق ئالاقاسى، ئىشكىنچى خىل قىلىب ئەيتكەندە شەهەرنىڭ قىشلاققا نسبەتەن ئوتقان رولى عالى بر شەكلگە كىرىب يېتدى. يەكدەن تۈزىلەجەك شەهەر پەرتكوملەرى شەهەر سانائاتى ۋە باشقالارغا يولباشچىلىق قىلغانلارىدەي، بىۋاستە قىشلاققا هەم ياردام، هەم رەهبەرلىك قىلىب تۇرماقلارى لازىم. بۇنىڭ ئۈچۈن كەسەبە تەشكىلاتلارىنىڭ ئىشلەرىدە كەتتە ئۈزگەرش ياساب، ئاتالىق ئىشلەرىنى جانلاندىرىش كېرەك.

كونفىرىنسىيە ۋەكىللەرىنىڭ قىزغىن مۇزاكەرەسىگە باغلانغان مەسئەلە «پەرتىيەنىڭ رەهبەرلىك ئىش مىتودىدە ئۈزگەرىش ياساش مەسئەلەسى» بولدى. تېزدەن پەرتىيە يەچىيكە ئىشلەرىنى كورىب، ئۇلەرنىڭ هەممە تەشكىلى هەم رەهبەرلىك ئىش مىتودلەرىنى ئىشلەب چىقارىش پرىنسىپىگە ئاساسلاب تەشكىل قىلىش، تەشكىلات ۋە رەهبەرلىك رولىنى كېڭەيتىرىش ئىشىنى تېزلەتىش گوركومنىڭ يەڭى ئەپپەرەتىگە تەكلىف قىلىندى.

قىشلاقدا ماشىنا-تراكتور ئىستەنسەلەرىنى كېڭەيتىرش، سوفخوز ۋە كولخوز ئىشلەرىنى جانلاندىرش ۋە بەتراك، كولخوزچىلاردان تانلاب پەرتىيەگە تارتىش تەئكىدلەندى.

پەرتىيە، كەسەبە تەشكىلاتلارىنىڭ ساۋادسىزلىقنى بىترىش جەبهەسىدە قىلىب كېلگەن ئىشلەرىنى كونفىرىنسىيە قانائەتسز تاپدى. بۇنداي كېيىن ساۋادسىزلىقنى تۈگەتىش ۋە مەدەنى-مائارىف ئىشلەرىنى كېڭەيتىرىش، بەينەلمىلەلى تەربىيە ئىشلەرىنى كوچەيتىرىش مەسئەلەسى ئاساسى ۋەزىفەلەر قاتارىغا كىرگىزلدى. پەرتىيە ئاراسىدا لېنىن برلىكىنى توغرىلىش ۋە ئۇنى مۇستەحكەملەش بىلەن برگە، حازىردا باش قورقىنچ بولىب تۇرغان ئوڭ ئاغماچلىق، بۇنىڭا نسبەتەن مۇراسا قىلغوچىلار ۋە «سول» قىڭغايۇچىلارغا تانقىد، ئوز-ئوزىنى تانقىدنى بالشۋىكلەرچە كوچەيتىرىش بىلەن زەربە بېرىش قاتئىي قىلىب قويىلدى.

يېرلىلەشدىرىش مەسئەلەسى، پەرتىيە تامانىدان قويىلغان ۋە پەرتىيەنىڭ مىللى سىياساتىغا باغلىق بولغان مەسئەلە ئېكەنىگە قاراماسدان، بو ساحادا بۇ كونگەچە جۇدە هەم ئايانچ حاللار تەكرارلانىب كېلدى. بۇندان كېيىن، بۇتۇن ئەپپەرەت ئىشىنى يېرلىلەشدىرىشگە ئەهەممىيەت بېرىش، بۇنىڭا قارشىلىق قىلغوچىلار پەرتىيە ۋە شورا حۆكۈمەتىنىڭ دىرىكتىۋلەرىنى بۇزغوچىلار دېب حساب قىلىب، قاتتىق جازالانشلارى كېرەك.

پەستدەن يۇقارىغا كوتەرىلگەنلەرنى تەربىيەلەش لازىم. پەرتىيەنىڭ بۇ بابدا تۇتقان سىياساتىنى بوشاشتىرىش كەيفيەتى بىلەن كەسەللەنگەن كىشلەرنى ئۇرۇب تاشلاش دەركار. شۇنىڭدەيك بۇندان كېيىن هەم پەستدەن يۇقارىغا كوتەرشنى بۇيۇك دەدىللىك بىلەن داۋام ئېتدىرش كېرەك، ئەلبەتتە.

نىهايەت ئىشكىنچى مەسئەلە-تانقىد، ئوز-ئوزىنى تانقىد مەسئەلەسى ئىدى. ئايىنقسا حازىرغى شارايىتدا تانقىد، پەرتىيەنىڭ كۈچلى قورالىدر، بۇ قۇرال سوسىيالىزم قورۇش ئىشىگە زەربە بېرگۈچى هەر قانداي مانىعەلەرنى كېسىب تاشلاشى لازىم.

شورا، خوجالىق ۋە ئايىنقسا كېيىنگى ۋاقتدا سود ئەپپەرەتلەرى ۋە مائارىف كومىسسارلىغىدە ۋاقىع بولغان عەكسىل ئىنقىلابىي ئوروشلار پەرتىيە تەشكىلاتى ئىچىدە تانقىد، ئوز-ئوزىنى تانقىد شىعارىنىڭ كېڭەيمەگەنلىگىدە گۈۋاهلىك بېرەدى. ياقىندا، پاي ئارتى ۋە جىزاخ تەشكىلاتىدا ئىشلەب تۇرغان خادىملار ئاراسىدا چىققان گرووپپەچىلىك، سوسىيالىزم قۇرۇلشى ئۈچۈن زەرەركونەندەلىكدەن باشقا نەرسە ئېمەس. شۇنىڭ ئۈچۈن پەرتىيەنىڭ «پەستدەن يۇقارىغا، يوقاردان پەستگەچە تانقىدنى كوچەيتىرىش كېرەك» دېگەن شىعارىنى توختاۋسىز عەمەلگە ئاشىرىش لازىم.

كەدرلەر تايبارلاش مەسئەلەسى بۇ كۈننىڭ زور ۋە زەربەلى مەسئولىيەتلى ۋەزىفەلەردەن حسابلانادى. شونىڭ ئۈچۈن، ئىشچى، بەتراك، كولخوزچىلاردان توختاۋسز، ئوقۇۋ يۇرتلەرىگە تارتىش، شۇنىڭ بىلەن برگە، بۇتۇن ئوقۇۋ يۇرتلەرىنى بزگە يات ۋە زەرەركونەندە عۇنسۇرلەردەن تازالاش لازىم.

سوسىيالىزم قۇرۇلش ئىشىنىڭ بۇتۇن جەبهەدەگى هۇجۇمى، كەپىتەل عۇنسۇرلەرنىڭ هۇجۇمىنى كوچەيتەدى. شونىڭدەيك بۇيۇك دەۋلەت شاۋىنىزمەسى ۋە مەحەللى مىللەتچىلىكنى تۇغدىرادى. هەر ئىككى مىللەتچىلىك رولىنى كەم كورمەسدەن، ئىككەلەسىگە هەم قاتتىق زەربە بېرىش كېرەك ۋە بۇتۇن شورا، خوجالىق ئىدارالارى ۋە ئوقۇۋ يۇرتلەرىنى مىللەتچى عۇنسۇرلەردەن تازالاش لازىم.

22 نچى ئاۋغوست كېچ ساعات 6 دە شەهەر پەرتكومىنىڭ برىنچى پلېنومى بولىب، مەسئۇل كاتىب ئۇلاراق نيازوف، تەشكىلات سېكرىتارىگە نىيمنوف، تارغىبات-عاممەۋى سېكرىتارىگە ئېرمرادوف، مەدەنى سېكرىتارىگە سېمينوۋا، خاتىن-قىزلار سېكرىتارىگە ئېيشانولۇۋا ئورتاقلار سايلاندىلار.

ئا. سەفەروف.

Pocta alaqasь qajtadan tyzilədi

ئوكرۇگلەرنى ئۇزگەتىش وە رايونلارنى يىرىكلەشتىرىش مۇناسابىتى بىلەن پوچتا ئالاقاسى هەم قايتادان قۇرىلا ياتر. حازىردا فاقات سامارقاند ئوكرۇگىدە قايتادان قۇرىش تۈگەتىلەدى.

ئىلگەرىدە فاقات-پوچتا ئەگىنتلىگى بولغان بارچا رايونلارنىڭ ماۋقىعلارىدا حازىردا پوچتا بولىملەرى ئاچىلدى. ئىشچىلەرنىڭ ئازلىغى سەبەبلى بولىملەرگە ئەگېنتلىكنىڭ ئىلگەرىگى مۇدىرلەرى مۇدىر قىلىب قالدىرىلدى. ئۇلارغا سامارقاند بولىمى ئالدىداغى قورسلارنى تۈگەتكەنلەردەن 2-3 كشى ياردامغا يۇبارلدى. شۇنداي قىلىب تېلفۇنى بولغان بولىملەردە حازىردا 4 كشى ئىشلەيدى.

تىلىغراف ئالاقاسى حازىردا فاقات كەتتە قورغان، جىزاخ وە كەرمىنەدە بار. يەڭى قورغان، بۇلۇنغۇر ۋە ئىكرامۇف رايونلارىدان باشقا رايونلار تىلىفون بىلەن ئالاقاغا قويىلغانلار. تىلىفون ئالاقاسىنى يولغا قويىش ئۈچۈن ماترىياللار يوق.

قىشلاق شورالارى بىلەن ئالاقا تۈزىش ئۈچۈن قىشلاقلاردا ئاتلىق خات تاشوچىلار تودەسى بېلگىلەندى. بۇلار هەفتەدە تۇرت مەرتە ئوز رايونلارىنى ئەيلەنىب چىقادى. ئاتلىق خات تاشوچىلار ئىشتەتى 56 گە يېتكىزىلگەندەن قىشلاق شورالارىنىڭ ئېھتىياجلارىغا كەفايە قىلادى. بۇندان باشقا هەر كۈن رايونلاردان پوچتانى تېمىر يول بولىملەرىگە يېتكىزىش ئۈچۈن جىددى چارالار كورىلدى.

حازىردا قىلىنغان ئىشلەر بىلەن قاناعاتلانىب تۇرىب كېلەجەكدە خات تاشوچىلارنىڭ سانىنى ئارتدىرىب هەر بر ديهقانغا خات يېتكىزىب بېرەتۇرغان بر حالغا قويىش چارالارى كورىلدى. ئوكتەبر ئايلارىدا حازىرغى بولىم مۇدىرلەرى تېخنيچىسكى ئىشلەردەن بوشەتىلىب رايوندا پوچتا-تىلىغراف بولىملەرىنى كوچەيتىشكە قويىلاجاقلار.

هەر بولىم ئۈچۈن بىنا ۋە خزماتچىلار ئۈچۈن تۈى-جاي تايبارلانىب هەربر بىنانىڭ ريمونتىدە 500 سومدان سەرفلەندى.

رايون ئىشچىلەرىگە ياردام ئۈچۈن پوچتا كانتورى ئالدىداغى قىزىل قورسنى تۈگەتكەن 18 تە قورسانت يۇبارىلدى. بۇلارنىڭ ئورنىغا تاغن 25 تە يەڭى قورسانت ئالىندى. بۇلار قىسقاچا قۇرسنى تۈگەتكەندەن كېيىن رايونلارغا يۇبارىلاجاق. مىللى كەدرلەر مەسئەلەسى بر مۇنچا يامان. حازىرغاچا پوچتا-تىلىغراف ئىشلەرى قۇرسى ئۈچۈن مەيدە مىللەتلەردەن ئادام تاپىب بولمايدى. خالق مائارىف كومىسسارلىغى ۋە كەسەبە سايوزلارى بو ئىشكە دورست دىققات قىلمايدىلار.

كېلەجەك يىلدا پوچتا-تىلىغراف ئىشچىلەرى تايبارلايتۇرغان 100 كشىلىك قورس ئاچىلاجاق. تاشكەنتدە مەئمورىيەت ئىشچىلەرى تايبارلايتۇرغان قورسلار ئاچىلدى. جاي تاقسىملانغان ۋاقتدا 7 كشى يۇبارىش لازىم بولسا هەم يېرلى ئىشچىلەر تاپىلمادانىدان 3 تە ياۋروپالى يۇبارىلىب قالغان جاي بوش قالدىرىلدى.

حازىردا مەركەزى ئەپپەرەت قىسقارتىلىب رايون ئىشتاتى 355 تەگە يېتكىزىلدى. حازىردا رايونلاردا مىيخانىك نازاراتچىلار ئازلىق قىلادى.

سوڭغى ۋاقتدا تېگشلى ئىدارالارنىڭ ياردامى بىلەن ئاغىر بر كەسول مەسئەلە حەل قىلىندى. ئۇ بولسا ئاتلىق خات تاشوچىلارغا مۇستەحكەم نارخ بىلەن يەم بېرىش ئېدى.

بۇنىڭ ئۈچۈن خات تاشوچىلارنىڭ ماهانالارىنى ئارتدىرىشغا توغرى كېلەر ئېدى. بىراق ئاسيىاخلىب يەم بېرىشگە رازى بولغاندان مەسئەلە حەل قىلىندى.

N.

7 saatlьq iş kynigə kөcirilədilər

ۋ. تس. س. پ. س. ئورتا ئاسىيا بيوراسىنىڭ پريزىدىيومى 30-31 نچى خوجالىق يىلىدا ئورتا ئاسىيا جۇمهۇرىيەتلەرى بويىنچا يېتتى ساعاتلىق ئىش كۈنىگە كوچىرىلەتۇرغان پرائىزۋادستۋا كارخانالارى توغرىسىدا مېخنەت خالق كومىسسارلىگىنىڭ كېلى تامانىدان تادقىم قىلىنغان رويخاتنى كورىب چىقدى.

يېتتى ساعاتلىق ئىش كۈنىگە 51 كارخانانى كوچىرشگە قارار قىلىندى. شۇ جۈملەدەن ئۇزبېكستاندا 37، تۈركمەنستاندا 7، قىرغىزستاندا 3 ۋە تاجىكستاندا 4 كارخانا.

ئۇزبېكستاندا قۆيىداغى كارخانالار كوچەدى: «شور سۇۋ» نېفت كانى، خىلكوف سيمان زاۋۇدى، سامارقانداغى 1 نچى تېرى زاۋۇدى، تاشكەنتدە «قومين» نامىداغى ئاياق كىيىم فەبرىكەسى، تاشكەنت ئېهگەر-ئەفزەلچىلىك فەبرىكەسى، ئوز پولىگرەف تريستىنىڭ تاشكەنتدەگى برىنچى ۋە ئىكىنچى باسماخانالارى، «ئورتاق» گوندىتېر فەبرىكەسى، كېنو فەبرىكە، «ئىلىنچ» وە باشپاختاقوم مېخەنىچسكى زاۋۇدلارى، جۇمهورىيەت بويىنچا 21 تە پاختا زاۋۇدى، ئوچتە ماي زاۋۇدى ۋە سامارقانداغى «مۇجۇم» ئىپەك توقۇما فەبرىكەسى.

Өzbekistan ьçtьmaь şora çymhyrijəti şoralar mərkəzii ьçraьja qomьtasь və xalq kəmisərləri şorasьnьŋ

Qararь

1930-nci jьl, 17—nci avqust. № 152. Samarqand.

dəvlət myəssəsələri və karxanalarьda kəpirətif həmdə çamaat təşkilatləridəgi xьzmatcьlarnь kөciriş şartlarь toqrьsьda

Өkryg ьdaralarьnь tygətişni рьlanqa muvafьq alьв вarьş və rajonlarnь tygətilətturqan өkryg işciləri вilən tə'min etiş maqsadьda Өz. ьşç Mərkəzii Ьçraqomь və Xalq kəmisərləri Şorasь Mehnət toqrьsьdaqь əməldəgi qanunlardan сьqarьş jolьda Q a r a r q ь l a d ь l a r.

1. Өkryg mьqjasьdaqь dəvlət myəssəsələridə və karxanalarьda, kəpirətif həmdə çama'at təşkilətlərida jallanьв işləjturqan həmmə xьzmatcьlarqa 1931-nci jьl 1-nci Janvarqaca өz vəzifələridən өz xahьşlarь вojьnca вuşalьş həmdə вaşqa məhkəmə və təşkilatlər kөciş mən' qьlьnsьn.

Işcilərni jallaş huquqьdan fajdalana turqan kişilərgə juqarьda kөrsətilgən şaxьslarnь məzkyr məs'ələni uşa işci jaki xьzmatcь işləв turqan myəssəsə, karxana jaki təşkilat mə'myrijəti—вilən keliştirməsdən turuв işkə qaвul etiş mən' qьlьnsьn.

ESLƏTMƏ 1. Uşвu maddanьŋ (вirinci maddanьŋ) əməli maxsus qanun вilən ajrьm huquq вerilgən ьdaralarnьŋ qararь вojьnca xьzmatdan вoşatьş və вir çajdan ikinci çajqa kөciriş hallarьqa çarь qьlьnmajdь.

2. Uşвy qararnьŋ вirinci maddasьdan сьqarьв alьş jolьda xьzmatdan вuşatьş və вir çajdan ikinci çajqa kycirişkə xьzmatcьqa məzkyr çajdaqь myəssəsə, karxana jaki təşkilatdaqь xьzmatьnь kəsəlligi, alahьda zərərli hava şaraь, aьlavь tamandan ajrьcaqьr şarajьt вuluvь səвəвli qaldьrьş lazьmlьqь guvahnəmə вilən kөrsətilgən alahьda hallarda joi qojьlsa mymkin.

2. Uşвu qararnьŋ вirinci maddasьdaqь вirinci qьsьmda kөrsətilgən kişilər kerək вolьşьqa qaraв rajondaqь işlərgə tegişli mərkəzii məhkəmələrniŋ farmajьşlarь вilən taqsьm qьlьnadьlar və ular өz vəzifələridən өz ьxtьjarьca вuşala almajdьlar.

3. Uşвu qararnьŋ 1 nci maddasь tərtiвidə işkə jyвerilətturqan kişilərgə 1930 nci jьlda mehnət otpuskələri вeriş mən' qьlьnsьn, ularqa uşa otpuskəni 1931 nci jьlqь otpuskə вilən вirgə quşuş jaki 1930 nci jьlda fajdalanmaqan otpuskə ycyn pul mukafati alьş huquqь вerilsin. şu вilən вirgə. Şu mykafat məzkyr işci otpuskəgə ketişi lazьm вolqan myddətkə qaraв tələnədi.

4. Өkryg ьdaralarьnь tygətiş munasaвatь вilən işdə qaldьrьlqan və вoşatьlaturqan işcilərnin rujxatь məhkəmələr вojьnca tyzilişi və şular işcilərgə işdən вuşalьşdan jaki kөcirilişdən вurun iki həftədən kecilikməsdən ь'lan qьlьnьşь lazьm. Şu вilən вirgə işdən вoşalaturqan xьzmatcьlarqa rujxatlar, ularqa iki həftəlьk xьzmatьdan сьqьş pulь вerilgən — вerilməslikigə qaramasdan ь'lan qьlьnьşь lazьm.

5. Başqa çajqa kөcirilətturqan işcilərnin Өz. ь. ş. ç. mehnət qanьnlarь məçmy'əsinin 82-nci maddasьda kөrsətilgən hər xьl jardam pullarь və kөmpinsətsijələri өzləridə saqlanadь.

6. Şu qararnьŋ вirinci və ikinci maddalarьnь вuzьşda əjiвdar вolqanlar çьnajь məs'ylijətkə tartьlьşqa tegişli вoladьlar.

7. Uşвu qarar telegrəf arqalь əməlgə kirgizilsin.

Өz. ь. ş. ç. şoralar mərkəzii ьçraqomьnьŋ rəisi:
AXUNBABAJЬF.

Өz. ь. ş. ç. xalq kemisarlar şorasьnьŋ rəis muavьnь
Ə. KƏRIMYF.

Өz. ь. ş. ç. şoralar mərkəzii ьçraqomьnьŋ sərkatiвi:
Ə. MƏVLANBEKYF.

Sanaat çəвhəsidə

Sanaat saвatazcьlarь qara taxta tələв

سانائاتنىڭ بۇتۇن برلەشمەلەردە ۋە ئايرىم كارخانالاردا سانائات-مالىيە پلانىنىڭ ئىجراسى بويىنچا مەعلۇم تادقىم قىلىش توغرىسىداغى تەلەبلەرگە غايات دەرەجەدە ساۋۇق قارالدى ۋە ئىعتىبارسىزلىق نسبەتى ئورناشىب ئالدى.

ئۇزبېكستان خالق خوجالىغى عالى شوراسى بۇ توغرىدا برلەشمە ۋە ترەستلەر تامانىدان [مەعلۇمات] تادقىم ئىتىلشى ئۈچۈن قاتتىق مۇددەتلەرنى بېلگىلەدى. مەعلۇماتلار هەر حسابات ئايىدان سوڭ كېلەتۇرغان ئاينىڭ 13-14 نچى كۈنىدەن كېچىكمەي يېتكەزىلىشى لازىم.

لېكىن، برلەشمەلەرنىڭ بىتتەسى بولسىن بۇ ۋەزىفەنى ئوز ۋاقتىدا بەجەرگەنلەرى يوق. ساعات-مالىيە پلانىنىڭ ئىجراسىنى كورسەتكوچى مەعلۇماتلار بر-بىريارم ئايلار كېچىكىب كېلمەكدە. يوقارى خوجالىق ئىدارالارى ۋە پروفسايوز تەشكىلاتلارى تامانىدان مىڭگەرچە بويروق وە ئېسكەرتىش، ئاحۋال شارايىتلارىنى برلەشمە ۋە كارخانالار ئىچىدە موزاكەرە قىلىشنىڭ ئەهەممىيەتى ۋە زەرورلىگى توغرىسىدا بر قانچا كورسەتمەلەر يۇبارىلغان بولسا هەم، بۇنى ياخشىلاش ئۈچۈن هېچ قانداي چارا كورۇلمەيدى.

بۇنىڭا هەممەدەن ئەۋۋەل برلەشمە ۋە كارخانا يولباشچىلارى عەيبلىدر، چۈنكى بۇلار ئاچىقدان-ئاچىق ساپاتازلىق ۋە ساۋۇق قانلىق كورسەتەدىلەر.

بۇ ئاحۋالنى ئۈزگەرتىش، ساۋۇق قاراشلارغا بەرهەم بېرىش ئۈچۈن، جايلاردا ر. ك. ئى. پروفسايوز ۋە كارخانا رابوچىلارى ۋەكىللەرىدەن عىبارەت بىرگەدەلەر تەشكىل قىلىشنى تەكلىف قىلامىز. بىرىگەدەلەر بۇتۇن عەيبدارلارنى ئاچىب، قارا تاختاغا يازىش ئۈچۈن گەزىتە باشقارمالارىغا مەعلۇم قىلىشلارى لازىم.

Benakarlik texnikumь acьladь

سامارقاندا بىناكارلىك تېخنىكومى تەشكىل ئېتىلە ياتر. ماشغۇلاتلار 1 نچى نويەبردە باشلانادى. تېخنىكوم قاشىدا 120 كىشىلىك ياتاقخانا ۋە ئىشخانالار سالىنادى. ئوقۇۋ مۇددەتى 3 يىل.

عەكسىل ئىنقىلابىي تەشكىلات بولغان سۇلتانعەلىيىفچىلىك، مەملەكەتىمىزدەگى شورا حۆكۈمەتىنى ۋە پرولېتارىيات دىكتاتوراسىنى يىقىتىشنى ئوز ئالدىغا ۋەزىفە قىلىب قويادى. مۇنەۋۋەر قارى، ئۇنىڭ جىبت ئېللەردەگى دوستلارى-چوقايىف ۋە زەكى ۋەلىدىلەر هەم شۇ نەرسەنى تەكلىف قىلادىلار. شۇنداي قىلىب، سۇلتانعەلىيىفچىلىك پرەگرەممەسىنىڭ ئاساسى پونكتەرى بىلەن، ئوزبېك مىللى فاشىزم مەفكورەچىلەرىنىڭكىدە مۇكەممەل بر ئوخشاشلىق بار. بۇگۇنە ئېمەس، ئاخىرىغاچا تۈگەل تۈزىلگەن عەكسىل ئىنقىلابىي پرەگرەممە بۇتۈنىچە، جىبت ئېل عەكسىل ئىنقىلابىي تەشكىلاتلارىنىڭ ئاساسى ئۇستانوفكەسىگە قۇرۇلغاندر. (زەكى ۋەلىدىنىڭ «شارقدا كوممونستلار سىياساتى» عەرلەۋحەلى ۋە چوقايىفنىڭ «يەڭى تۈركستان» ئىسىملى ئاق مۇهاجىرلار جورنالداغى ماقالاسى).

بز، بۇ يېردە، بزدەگى «مىللى ئىتتىحاد»نىڭ جىبت ئېل عەكسىل ئىنقىلابى بىلەن مەفكورەۋى ۋە تەشكىلى جىهەتدەن بۇتۇن قوشلغانىنى كورەمز. جىبت ئېل عەكسىل ئىنقىلابىي بولسا، ئوز نەۋبەتىدە ئىمپىريالىست دەۋلەتلەرگە قاراشلى گېنىرالنى ئىشتابلارىنىڭ ياقىندا بولىب، ئۇلارنىڭ دىرىكتىۋىگە مۇۋافىق ئىش كورەدىلەر.

4 نچى مىللى كېڭەش سۇلتانعەلىيىفكە قىيەماشچا باها بېرەدى:

«سۇلتانعەلىيىف ئوزىنىڭ يوقارى حالاتىدان، مەركەزى پەرتىيە ئىدارالارىنىڭ چارالارىغا قارشى قويىش ئۈچۈن ياشىرىن تەشكىلات تۈزۈش ماقسادى بىلەن فايدالاندى. پەرتىيەگە قارشى ئۇزىلوچى ياشىرىن تەشكىلاتنىڭ ئىشىنى سۇلتانعەلىيىف، ئەۋۋەلدە مەزلوم بولغان مىللەتلەرنىڭ ئىنقىلابىي پرولېتارىياتغا ئىشانچىنى بۇزىش؛ شۇ كۈچلەر ئورتاسىداغى شورا حاكىمىيەتىنىڭ ياشاۋى ۋە شارقنىڭ باغلى مەملەكەتلەرىنى ئىمپىريالىزمدەن قۇتقارىشنىڭ ئاساسى شەرتلەرىدەن بىرىنى تەشكىل قىلغۇچى ئىتتىفاقنى بۇزىش تامانىغا قاراتىش ئۈچۈن تىرىشدى. سۇلتانعەلىيىف ئوز تەشكىلاتىنى شورا جۇمهۇرىيەتلەرى ئىتتىفاقىنىڭ چېگەرەسىدەن تاشقارىغا كېڭەيتىرش ئۈچۈن ئورىنىش بىلەن برگە، باعزى شارق دەۋلەتلەرى (ئىران، تۈركىيە) دەگى ئوز تارافدارلارى بىلەن ئالاقا باغلاش ۋە ئۇلارنى شورا حاكىمىيەتىنىڭ مىللى سىياساتىغا قارشى پىلاتفورمادا مەحكەم ئويىشدىرىش ئۈچۈن ئىنتىلدى. سۇلتانعەلىيىف تامانىدان قويلغان پەرتىيەگە قارشى ئوبىيكتىف عەكسىل ئىنقىلابىي ۋەزىفەلەر ۋە ئۇلار تامانىدان ئوتكەزىلگەن پەرتىيە ئىشىنىڭ ماهىيەتى، سۇلتانعەلىيىفچىلكنى شورا ئىدارەسىنى يىقىتىشقا قاراتىلغان ئاچىقدان-ئاچىق عەكسىل ئىنقىلابىي كۈچلەر بىلەن خىيانەتكارانا ئىتتىفاقى ئاختارىشغا ئالىب بارادى»كى بۇ نەرسە بەينەلخالىق ئىمپىريالىزمى تامانىدان قۇۋۋاتلانەۋچى بۇخارا-تۈركىيە؛ باسماچىلىغى بىلەن، ئۇنىڭ باشلىقلارىدان بولغان زەكى ۋەلىدى ئارقالى ئالاقا باغلاش ئۈچۈن ئورىنشىدا كورىندى».

بۇ باها ۋە ئورتاق پېتېرسىنىڭ سۇلتانعەلىيىفچىلىك توغرىسىداغى ماقالاسى، ئۇنىڭ، ئۇنىڭا ئوخشاش تەشكىلاتلارىنىڭ ئەۋۋەلدەن عەكسىل ئىنقىلابى ئېكەنىگە شۇبهە قىلىش ئۈچۈن ئورىن قالدىرمايدى. شۇ بىلەن برگە شۇ تەشكىلاتنىڭ پەرتىيە ئىچىدەگى ئوڭ وە «سول» ئاغماچىلىقلار بىلەن باغلىق ئېكەنىگە هەم شۇبهە قالمايدى (بەعزىلەر بۇنى ئىنكار قىلادىلار) سۇلتانعەلىيىفچىلەر ۋە باشقا مىللى فاشىست تەشكىلاتلارىنىڭ ئىشتابى، يوقارى گرووهى پەرتىيەگە، قولىدا «پانتۇركىستلەر»نىڭ تايبار پرەگرەممەسىنى تۇتقان مىللەتچى بورژۇۋازىيەنىڭ ياشىرىن ئەگېنتلەرى سىفەتىدە ئوتىب كىردىلەر.

ئەلبەتتە، پانتۇركىزم ۋە پانئىسلامىزم پرەگرەممەسى جاهان ئورۇشىنىڭ، يەر يۈزىنىڭ ئالتىدان بىرىدە پرولېتارىيات دىكتاتوراسى ئورناتىلىشىنىڭ ۋە جاهان مىقياسىدا سنفى كۈرەشنىڭ كېسكىنلەشۈۋى تەئسىرى بىلەن ئىنچەگىنە ئۈزگەرىب كېلدى. بىراق بۇ ئۈزگەرىش، بورژۇۋازىيە دېموكراتىيەسىنىڭ مىللى ۋە سوسىيال فاشىزمغا ئەيلەنگەن جارايانىدا ۋاقىع بولغان ئۈزگەرشلەرگە مۇۋافىق بولىب شۇنداننە ئاشىق ۋە نە كەم ئېمەسدر. سنفى كۈرەش مىللى قىشلاقلارغا كۈچەيگەن، مىللى جۇمهۇرىيەتلەردە عۇمۇمى مىللى دېموكراتىيە ۋەزىفەلەرى ئىتمامىغا يېقىنلەشگەن چاقدا، هەر خىل رەڭدەگى مىللەتچىلەر مىللەتلەرنى بورژۇۋازىيە ئىتتىفاقىدا بىرلەشتىرىش خايال قىلا وە ئىشنى بولدان ئالىب بارا بىلەر ئېدىلەر. ئىمما مەملەكەتدەگى سوسىيالىزم قۇرۇلىشىنىڭ عەزەممەت قادامالار قويىش نەتىجەسى بولاراق، سنفى كۈرەش كۈچەيگەچ، ئۇلارنىڭ بورژۇۋازىيە روحىدە ئۈزگەرتىش ئۈچۈن ئۈمىدلەرى پارچا-پارچا قىلدى. عەكسىل ئىنقىلابى تەشكىلاتلارىنىڭ سوڭغى يىللاردا ئەكتىۋلەشۇۋى مەنە شۇندان كېلىب چىقادى.

سۇلتانعەلىيىفچىلىكنىڭ بۇتۇن باشلىقلارى (حازىر بۇلار قاماقدا) بزگە قارشى ئاچىق ئۇرۇشدا ماغلوب بولغاچ، ئالداۋ يولى بىلەن پەرتىيەگە كىرىب ئالدىلار. ھاتتا بۇنى پەرتىيەدەن ياشىرىشنى هەم كېرەك كورمەدىلەر. سۇلتانعەلىيىفنىڭ پەرتىيەگە كىرىب تورغان چاقدا 18 نچى يىلى، ئۇنى بولشۋىكلەرگە يۇبارغان مىللەتچىلىك مەفكورەچىلەرنىڭ عەيبلەشۇۋىگە قارشى يازغان ئېدى. ئۇ، ئۆزىنى 100 پرەسەنت مىللەتچى دېب سوزىنى قىيەبلاعىچا داۋام قىلادى: «مېنىڭ بولشۋىكلەرگە كىرىشىم، ئوز مىللەتىمنى ساتىش ئۈچۈن، ئوز خالقىمنىڭ قانىنى ئىچىش ئۈچۈن ئېمەس، بەقى... يوق! مېنى ئۇ يېرگە، ئوز مىللەتىمگە خىزمات قىلىش تىلەگى تارتدى... بۇ، پەرتىيەنى ئىچكەرىدەن پارتلاش ئۈچۈن، ئوز كىشلەرىمىزنىڭ پەرتىيەگە كىرىشىگە بېلگى ئېدى».

سۇلتانعەلىيىفنىڭ ئوڭ قولى بولوندوقى، پەرتىيەگە كىرشدەن بر هەفتە ئىلگەرى بر خات يازادى. ئۇ شۇ خاتىدا ئوزبېك ئىرادەسىغى ئاتى ئىشنائىغا رەهبەرلىك قىلاياتقانلىغى، مەملەكەتىنىڭ كەلەجەگى ئۇنىڭا قاراغانىنى وە بولشۋىكلەردەن قوتۇلش يولىنى ئۇندان كۈتكەنلىگىنى بىلدىرەدى.

ئەلبەتتە، ئوزبېك ئاندامە دا شۇ نەرسە بار ئېدى. بۇنىڭ ئوچۈن، مەسئۇل ئورونلاردا ئولتۇرىب، باسماچىلارنى قورالاندىرغان «كوممەنىست»لەرنىڭ ئىشىنى كورسەتىب ئوتىش كىفايا قىلادى.

ئەلبەتتە، بۇ يېردە سوز سولتانعەلىيىفچىلەر ۋە « » «مىللى ئىتتىحاد»نىڭ ئاساسى ئىشتابى توغرىسىدا بارادى. ئۇلارنىڭ كەپىگە ئالدانغان پەرتىيەلى ۋە پەرتىيەسىز عامما فاقات، ئۇلارنىڭ عەكسىل ئىنقىلابى يۈزىنى ئاچىلغونچا ئۇلار ئارقاسىدان بارادى، خالاس.

سۇلتانعەلىيىفچىلەر 23 نچى يىلى خورۇجلارىدان سوڭ ئوز مۇخلىسلارىنىڭ كوبچىلىك قىسمىنى يوقاتدىلار. 28 نچى يىلدان سوڭ بۇتۇنلەي ئىهرىب، بر تودە بولىب قالدىلار. يولدان ئاداشقان توغرى عۇنسۇرلار، ئۇلار بىلەن ئالاقاسى قاتئى ئۇزدىلار.

سۇلتانعەلىيىفچىلەر ئوزلەرىنىڭ عەكسىل ئىنقىلابىي ماقسادلارى ئۈچۈن، پەرتىيە ئىچىدەگى عەكسىل ئىنقىلابىي ئاغماچىلىقلاردان هەم جۇدە ئوستالىق بىلەن فايدالاندىلار. ئۇلار مىللى تەشكىلاتلاردا (تاتارستان، قرىم ۋە باشقالاردا) ئوڭلار گرووهى بايراغى ئاستىدا پەرتىيە بىلەن ئەنچە ۋاقت ئاشكارا كۈرەشب كېلدىلەر؛ تروتسكىچىلەر بىلەن، كېيىنك ئوڭ-بۇخارىن ئەپپوزىتسيەسى بىلەن ئالاقانى قۋۋاتلادىلار؛ خولاسى، تودە بازلىق ۋە فرەكسيەچىلىك كورەشدەن ئوزلەرىنىڭ عەكسىل ئىنقىلابى ماقسادلارى ئۈچۈن فايدالانىب كېلدىلەر.

ئورتاق عوسمان يۇسۇپ «مىللى تەشكىلاتلاردەگى تودە بازلىق كورەشى شۇنداي بر قانال ئېدىكى سولتانعەلىيىفچىلەر شۇ قانالدان سۇۋ ئىچەر، سولتانعەلىيىفچىلىك ۋە ئۇنىڭ تورلەرىنىڭ عەكسىل ئىنقىلابى ماهىيەتىنى ئاخىرغاچا فاش قىلش توغرىسىدا تەشكىلاتغا خالاقت بېرەر ئىدى» دېب توغرى كورسەتەدى. بۇندان چىقاتۇرغان ئاساسى شىعار-جاه ئوڭ، جاه «سول»، ۋە هەر قانداي «تودە بازلىق» بىلەن قاتئىي كۈرەش ئالىب بارىش زەرۇر.

ناسىر مۇحىتدىنوف
(داۋامى بار)

ɊALLA YCYN KYRƏŞ -SOSЬJALЬZЬM YCYN KYRƏŞDIR

Soņɋь kynlərdə ɋalla tajjarlaş bir az ilgəri silçidi

Bьraq buņa qarab xatьr çəm' bolьb oltьrьb alьş jaramajdь!

Bolşevik kəkləminiņ muvaffaqьjatlarь itmamьɋa jetsin! **Bytyn kyc pьlanь-bəçərişkə!**

تاشكەنت شۇعبەمز ئارقالى. زەربدار مۇخبرلارىمز زەنگى ئاتادا

يەڭى يولدا يەڭى قشلاق

ۋاقتنچا كورلگەن قىيىنچىلقلارنى يولدان ئالب تاشلاب، كولخوزلارنى يەنەدە مۇستەحكەملەش، قشلاقنىڭ ئابادانلىغنى كوتەرش، مەدەنى سوسىيالىزم قشلاغىغا ئەيلەنتىرشنى تەئمىن قىلش وە بۇ يولدا هيچ چارچاماسدان ئشلەش-رايون تەشكلاتلارىنىڭ ئىڭ مۇھم ۋەزىفەلەرىدر

زەنگى ئاتا ياپپاسىغا كوللېكتيفلەشكەن يەڭى يول رايوندا ئېڭ كەتتە قشلاق سانالادى. بۇنداغى كەمباغال ۋە ئورتا حال خوجالقلارنىڭ ئوزلەرىگنە 800 تە. شۇ سەبەبلى زەنگى ئاتادا 5 كولخوز ئۇزشكە توغرى كېلدى. بۇ كولخوزلار ئۇزلب بولىشى بىلەناق دەررەۋ كوكلەم ئېكن كومپەنىيەسى حەرەكەتگە ئوشب 2051 هېكتەر پاختا ئېكدىلەر، ئېكن ئشلەرى ئوز ۋاقتدا بەجەرلدى.

حەرەكەتدە بەرەكەت

1 ۋە 2 نچى چاپىق ئشلەرى كولخوزلاردا باشدا سۇست داۋام قىلغان ئېدى، تېزدە رايون پەرتكومى بۇنىڭ شاشىلش چاراسىنى كوردى. ئوز تامانىدان زەنگى ئاتاغا 3 تە ۋەكىل چىقاردى، بۇلار قشلاق پەرتىيە يەچىيكەسى بىلەن برلكدە 5 كولخوزنىڭ مەسلەحەت مەجلىسىنى چاقردىلار. بۇندا چاپىق ئشلەرىنى ئوز ۋاقتدا بەجەرش ئۇچۇن مۇھم چارالار بېلگىلەندى، نەتىجەدە 1 ۋە 2 نچى چاپىقلار تولا بەجەرلب، 3 نچى چاپىق ھەم تېزلەشدىرلدى. كولخوزچىلار ئشكە قىزىقىب كېتب، بەعزى يېرلەرىنى 4 ۋە 5 نچى چاپىقدان ھەم چىقاردىلار.

ئوراق قولدان تۇشدى...؟

5 كولخوز بويىنچا بۇ يىل 992 هېكتەر باھارى بۇغداى ئېكلدى. ئوراق ۋاقتى ياقنلاشقاندا كولخوزلاردا كومسىيەلەر تۇزلدى. ئۇلارنىڭ رەھبەرلىگىدە 10 نچى ئىيولدەن باشلاب ئوراققا تۇشدىلەر. لېكن بۇ كومسىيەلەرگە كولخوزلارنىڭ ئىدارالارى ۋە قشلاق شوراسى تامانىدان ئوز ۋاقتدا ياردام بېرلمەدى، چۇنكى كەم-كوستلەر كوب ئېدى. كولخوزلار ئورتاسىدا، كم ئالدىن ئورب بولادى، شعارى بىلەن مۇسابقا ئويىنالمادى. ئوراققا تۇشكەنلەرگە ئاۋقات نەرسەلەرى ئوز ۋاقتدا يېتكەزب بېرلمەدى. مەنە شۇ حاللارنىڭ نەتىجەسىدە ئوراقداغى كولخوزچىلارنىڭ ئوراقلارى قوللاردان تۇشدى. ئۇلار ئشنى تاشلاب قشلاققا قايتب كېلدىلەر. بۇلارنى قايتارب ئشكە سالوچى، يەنە شاشىلش چارالار كوروچى برانتە تەشكلات بولمادى. رايون پەرتكوم چاپىق ۋاقتىداغى كەبى چارالار كورسە، قاندای ياخشى بولار ئېدى. 20 نچى ئاۋغوستغاچا ئوريلب يانچىلب، 100 پرەسەنت ئامبارغا توگەللىشى لازم بولغان باھارى بۇغداى پلانى تولا بەجەرلمەي قالدى. 20 نچى ئاۋغوستغاچا «سوسىيالىزم» 90 پرەسەنت، «ئوزبېك» 65، «ئەگرەنوم» 100، «باتر» 90، «كوممونيست» 95 پرەسەنت ئوردىلار، لېكن ھەلى بۇلار يانچىلغان ئېمەس. قالغان بۇغدایلارنى ئورب ئالش، ھەممەسىنى يانچش ئۇچۇن قشلاق ۋە رايون تەشكلاتلارىنىڭ ياردامى زەرور.

كوپەرەتىڧ دوكانلارى قۇزغۇنلار قولىدا

زەنگى ئاتادا قشلاقدان 3692 ئاعزاغا ئېگە بولغان كوپەرەتىڧ جەمعيەتى بار. بۇ جەمعيەت 19 جايدا ئوز دوكانلارىنى ئاچب قويغان. 3-4 ئايدان بېرى بۇ دوكانلاردا شىشە چنىدەن باشقا نەرسەلەر تاپلماى قالدى. ئىلگەرى كولخوز ئاعزالارىغا ھەر ئايدا بر لېتر زىغر ماى، بر كېلو قاند، بر دانە ساپون

Ortaq Baltabajьf
Jaqьnda jer işləri xalьq kəmisəri bolьb təjinləndi

بېرلسە ھەم، 2 ئايدان بېرى، كولخوزچىلار بۇ نەرسەلەرنى ھەم ئالالماسدان قالدىلار. ئاعزالار 30-40 سوم ئاعزالق بەدەلى تولاب، هيچ نەرسە ئالالماغاندان كېين، بۇ حال ئولارغا جۇدە يامان تەئسر قىلب ئاينقسا ئاعزا بولماغانلارنىڭ ھەم بەعزەن شۇ دوكانلاردان فايدالانشلارى كولخوزچىلاردا «ئاعزا بولماساق ھەم بولار ئېكەن» دېگەن ياڭلش فكرنى توغدرادى.

كوپەرەتىڧ ئاعزالارىنىڭ ساۋاللىغا جاۋاب بېروچى كشى يوق. دوكان مۇدىرلەرى كوب ۋاقت رەستىرەت قىلادىلار. ئىيۇل-ئاۋغوست ئايلارىدا كوپەرەتىڧ دوكانلارى تېكشرىلدى. 2 نچى سان دۇكان مۇدرى حەيتباى ئومەرفنىڭ 1.900 سوم، 4نچى سان دوكان مۇدىرى، مەعمليۇەنىڭ 180 سوم، 10 نچى سان دوكان مۇدرى باياقاسمنىڭ 757 سوم ئسراف قىلغانلقلارى مەعلوم بولدى. بۇندان ئىلگەرى تېكشرشلەردە دوكان مۇدىرلەرىنىڭ 3887 سوم رەستىرەت ئەرى تاپلغان ئېدى. شۇندان 3067 سومى ئوندىرلب، 818 سوم جىناياتچىلاردا قالب كېتدى. ئسرافگەرچىلەرگە قارشى چارالار كورلمەدى.

مەكتەبلەرنىڭ رېمونتى كېچىكدى

زەنگى ئاتاداغى ديهقان ياشلار مەكتەبى بۇنداغى كولخوزلارنىڭ مەدەنى مەركەزى دېسەك بولادى. ئوتكەن يىل بۇ مەكتەب 3 سنفغا بولنگەن، ئوقوچىلارى 40 تە ئېدى، بۇ يىل يەنە بر سنف ئاچىلب، 90 كشىلك بولادى. حازرغاچا مەكتەبنىڭ ئوزىگە قاراشلى بناسى يوق ئېدى. بۇ يىل رايون ماعارف غالاحدا بنا سالش ئۇچۇن 2500 سوم ئاجراتدى. حازر بناكارلق باشلانب، 7290 تە غشت قويىلدى. يەنە 25 مىڭ غشت كېرەك. لېكن باشقا ئاشيالار تايىيار ئېمەس. بۇنغا حەرەكەت قىلاتۇرغان كشى يوق. باشقا مەكتەبلەرنىڭ بنالارى ھەم رېمونت قىلنماغان. بۇنىڭ ئۇچۇن رايون ماعارفدان زەرور ئاقچا ھەلى ئاجراتىلغان ئېمەس. رېمونت ئشلەرى خۇرجن بولغاندان ئوقشلار يەنە 15 نچى سېنتەبرگە قالاتۇرغان كورلەدى.

يول-كوپرۇكلەر بۇزۇق

زەنگى ئاتا ئاترافنداغى 20 گە ياقىن كەتتە ۋە مەيدە كوپرۇكلەرنىڭ ھەممەسى بۇزۇق، تايىيار ئېكنلەرنى تاششغا حەلەل بېرە ياتر. ھەركۇنى 2-3 قاتنايتورغان ئەرەۋەلەر برمەرتە ھەم بارالماى ياتادىلار. كوپرۇكلەر تۇزەتىلمەسە، قش كۇنلەرى ئاينقسا ئاحۋال يەنەدە يامان بولاجاق. ياقىندا بر كولخوزچىنىڭ ئاناسى ۋە خاتنى بۇز سۇۋ كوپرۇگدەن ئاتغا منب بۇغداى مەشاغىگە ئوتب كېتب بارغانلاردا كوپرۇكنىڭ بۇزۇقلىغدان سۇۋغا تۇشب كېتب ئولدىلەر. بۇندای ۋاقئالار بولىب تۇرادى. لېكن يول-كوپرۇكلەرنى تۇزەتشكە هيچ كم حەرەكەت قىلمايدى.

يوللارغا تاش تيرش ھەم خۇرجن. چۇنكى كومسىيە، كولخوزچىلار تاشب بېرسەلەر تيرەمز، بولماسا يوق، دېب كوچەدە ئات ئوستىدە ۋە لەكە مەسەلەگىنى قىلب يۇرەدر. كوزگى پاختا يىغىنى كەمپەنىيەسىگەچە يول-كوپرۇكلەرنى ئەلبەتتە تۇزەتش زەرور.

نەزەر عابىدخانف.
ئېبراھىم عەلىمف.
«قىزل ئوزبېكستان» زاربدارلارى:

Qaşqa darjada jьqьn-terim kampanijasь ez başьmcalьq bilən ketəjatьr

«يېر ئشلەرى خالق كومسەرلىگى برىگەدەسى قاشقا داريا رايونىغا قاراشلى (بېشكېنت، كتاب يەككە باغ ۋە كاسان رايونلارىدا) بر قاتار تەشكيلى-تەمىزوى ئشلەر ئوتكەزدى. ئۇ 18 كولخوز ۋە 12 قشلاق شوراسىغا خزمات كورسەتدى. ئەگىنە كولخوزدان تاشقارى ھەممە كولخوزلار ماشىنا قوللانادىلار» مەنە ئىمە دېب يازادى برىگەدە.

لېكن بۇ سوزلاردان، كولخوزلارنى ماشىنالاشدىرش بابىداغى ئاحوال خاترجەمىلىك ئېكەن دېگەن مەعنا چىقادىمى؟ ئەلبەتتە يوق.

حاقىقاتدا بولسا ماشىنالار يارم مىقداردا ئىغا ئستفادە ئېتىلەدى. بۇنغا ئېسە، باشدا يېرنىڭ ياخشى ھەيدەلمەى شۇدگار ئېكس بولماسلىغى، نەتىجەدە ئونۇمنىڭ زەعفلىگى ۋە ئاخىردا ماشىناغا قارشى دۇرست بولماغان نوقتائى نەزەرلەر سەبەبدر.

بۇ نوقتائى نەزەرلەرنىڭ ئايدن ئسباتى-ئستەلىن ۋە كەلىمن نامىداغى كولخوزلاردر.

بۇ كولخوزلار برىگەدەنى يېغم-تېرم بويىنچا مۇسابقاغا چاقرب، «بز ئوراق بىلەن، سز ماشىنا بىلەن يېغەيك» دېگەن شەرتنى قويغانلار. كولخوزچىلار برىگەدەگە غالىب كېلىشلەرىگە ئشانغان ئېدىلەر. لېكن، برىگەدە بۇندان جوچىمەدى ۋە يەڭى قورغان رايون غاللا كوپەرەتسىيەسى سنگەرى، چاقىرقنى رەد قىلمادى. ھەكسىچە ئىگى قولالب قارشى ئالدى. كولخوزچىلار ئشنىڭ ھەزىل ئېمەسلىگىنى سېزب، قىزغن سۇۋرەتدە ئشگە ياپىسسالار ھەم، ئوراقغا بولغان ئشانچ شەرمەندەلىك بىلەن نەتىجەلەنب، ماشىنا يېگب چقدى.

مۇسابقادان سوڭ، كولخوزلاردا تازالاش ئوتكەزىلدى. «ئستەلىن» كولخوزىدان 17 مۇشتۇمزور ۋە بايلار ھەيدەلب، ئولار ناغاراسىغا كور-كورانە ئېرگشگەن 10 كولخوزچىغا «حەيف سەن» ئىعلان ئېتىلدى. كەلىمن كولخوزىدان بر نېچە كشى تازالاب چىقارىلدى. جۇملەدەن ئېك ياۋوز تاشوىقاتچى بولغان 4 باى حاتتا رايوندان سۇرلدى.

«فەيزۇللا خوجايىف» نامىداغى كولخوزدا (كاسان رايونى) ئوراق ماشىناسى ئەھەممىيەتسز بر شېكەست سەبەبىدەن 15 كۇنلەرچە بېكار ياتدى. حالبۇكى، بر مۇنچا حەوسەلە بولغاندا، بۇلارنى خانگى ۋاستالار بىلەن ھەم تۇزەتب يۇبارش مۇمكن ئېدى.

مۇرەككەب خرمان ماشىناسى ترەكتورنىڭ بۇزلغاندان، 9 كۇن بوش توردى. رايون غاللا كوپەرەتسيەسى بۇ ماشىنالارنى بونغا سالش ئۇچۇن هيچ قانداى چارا كورمەى، بونغا كولخوز ئوزى پەرۋا قىلسن، يوق ئېسە عەيب ئوزىدە،-دېب حەدساپلادى.

رايون غاللا كوپەرەتسىيەسىدە مۇئمن سۇستەكەشلك داۋام قىلادى. مەتنىك قشلاغىداغى كولخوز خرمان ماشىناسى سوراب ئىكى بار مۇراجاعات قىلسا ھەم، نەتىجە چىقرا ئالمادى. كولخوزنىڭ بو سوراغنى تەعينلەش ئۇچۇن يېر ئشلەرى كومسەرلىگنىڭ برىگەدەسى گنە ئېمەس، مەئمۇرى ئىدارالارنىڭ قاتناشى ھەم تەلەب قىلىندى.

كولخوزچىلار خرمان ماشىناسىنىڭ ئىشدەن جۇدە مەمنۇن. دېھقانلارنى بردەن-بر خەفە قىلغان نەرسە-ئوراق ماشىناسىنىڭ سامان بېرمەسلىگىدر. لېكن، تەجربە كورسەتكەنچە، ئشنىڭ بۇ تامانى ھەم تۇزەتلە ئالادى. بۇنىڭ ئۇچۇن خرمان قىلنغان ساماننى ماشىنانىڭ بارابانى ئارقالى ئارتقچا بر-ئىكى مەرتەبە چىقارب ئالش كفايەدر. بۇندای قىلنغاندا، عادەتدەگىدەن ھەم ياخشراق سامان ئالىنب، ئۇندا چەت ۋە يارماس خەشەك كەم بولغانىدان، حايۋانلارغا ھەم پارام كېلەدى.

برىگەدەنىڭ تەجربەسى، ئوكرۇگدە يېغم-تېرمگە بو باشچىلق حاقىقاتدا يوق ئېكەنلىگنى كورسەتدى.

ۋ. و.

قارا داريا غاللاسى

پەيشەنبە (سايبار مۇخبرىمزدان) قارادارىيا رايوندا غاللا تايىيارلاش ئشلەرىنى تېزلەتش ئۇچۇن رايكوم پەرتىيە لازم بولغان چارالارنى ئوز ۋاقتدا كوردى.

رايوندا 6 پونكت بولىب بۇلارنىڭ ھەممەسى رېمونت ئشلەرىنى ئوگەتب، كېرەك بولغان ئاسبابلار بىلەن يېتەرلك رەۋشدە تەئمىن قىلندى.

ئېيۇل پلانى بويىنچا 198 يارم سېنتنېر غاللا توپلاش لازم بولساھەم، بۇ پلان 8 پرەسەنت ئارتىغى بىلەن بەجەرىلدى. ئېيۇل پلانى بويىنچا، مۇشتۇمزورلار 30 پرەسەنت غاللا تاپشرشلارى زەرور بولسا، بىراق. ئەتنگى 2 پرەسەنت تاپشردىلار. ئۇلارنىڭ غاللالارنى ئورش، يانچش ۋە كېلتىرب تاپشرش باراسىدا جۇدە بوشلىك قىلنماقدا.

قارادارىيا رايوندا غاللالارنى تامام يەنچىب ئالىش ئۇچۇن زەربەلىك ئش ئال ب بارلماقدا. ئاۋغوست پلانى بويىنچا خازرغا قادار 10 مىڭ سېنتنېرگە ياقىن غاللا تايىيرلاندى. بۇ راقام ئاۋغوست پلانىنى 23 پرەسەنت ئاشقى بەجەرشنى كوتەرەدى. غاللا تايىيارلاشدا كەمباغاللار تەشكلاتى، كەسەبە ۋەكىللەرى ئايىندقسا كومسومول تەشكلاتلارى حازرغا قادار كوزگە كورىنەرلىك بر ئش قىلمادىلار. غاللاكارلارنى تەئمىن قىلش تىلەگىدە كېلتىرىلگەن ساناعات ماللارى توغرى تاقسم قىلنماغاندان يېتىشمەي قالدى.

حاتتا 500 كشىلىك «قىزل كارۋان» غا بېرىشكە ساناعات مالى بولمادى. يادگار خوجا قشلاق شوراسى قولاقلارغا غاللا تاپشرشدا مەجبۇر قىلىشنى ئېسدەن چىقاردى.

رايون غاللا سايوزى مۇشتۇمزور بايلارنىڭ رويخاتىنى كەمباغال خوجالقلار رويخاتىغا ئارالاشترب يۇبارشى نەتىجەسىدە مۇشتۇمزورلارنى مەجبور قىلشدا توسوقلق قىلايتر.

سولايمان.

قشلاقنى ئاباد قىلامز

حازرغى ۋاقتدا تاشكەنت بىلەن قاۋۇنچى ئورتاسىدا ئوتكەزىلەياتقان تېلىفون سم زەنگى ئاتا ئارقالى ئوتەدى. زەنگى ئاتانىڭ ئوزىدە ھەم تېلىفون ئستەنسە ۋە 3 تە كولخوزدا تېلىفون ئاپپەرەتلەر بولاجاق.

قشلاقدا 15 مىڭ سوم چىقارلب مورچە سالىنايتر. لېكن بۇنىڭ ئشلەنە باشلانغاندغا 2 يىل بولسا ھەم، بىتكەزىب ئالشغا هيچ كم حەرەكەت قىلمايدى. بۇ يىل 7 يىللق مەكتەب بناسى ھەم سالىناجاق.

Taşokr ьçraqomьnьņ rə'isi ortaq Şamənsyrif qьzьl karvancь ǵьjqanlarnь təbrik qьlajatьr

مۇهم ئش يولداغى توسۇقلار

خالق ماعارف كومسەرلىكى كيچىكە ياتر

دۇ يىل بر مىليون كشىنى ساۋادلى قىلىشمز لازم

خالق ماعارف كومسەرلىگى 8-9 ۋە 10 ياشدا بولغان بالالارنى عۇمومى ئوقۇتشنى عەمەلگە قويش بابدا ۋ. ك. پ. (ب) مەركەزقومىنىڭ قارارلارىنى عەمەلگە ئاشىرش توغرىسىدا 2 ھەفتەدەن بېرى هيچبر ئش قىلمادى.

مەملەكەتدە ساۋادلقلارنىڭ سانىنى 100 پرەسەنتگە كوتەرش ئەلبەتتە ھەزىل بر ئش ئېمەس. ئش كەتتە غايرات ۋە سۇرعەتلى حەرەكەتلەرنى تەلەب قىلسا ھەم، لېكن، 2 ھەفتە ۋاقت بيكەرگە ئوتكەزلدى.

پېدەگوگلار يېتىشمەيدى. حازر قىسقا مۇھلەتلى قورسلاردا 1 مىڭ 500 كشى تايىيارلانايتر. ئەلبەتتە، بۇ پېدەگوگلار برنچى دەرەجەدە بولماسالارھەم، ساۋادسىزلقنى تۇگەتش ترغىرسىدا ياردام بېرەجەكلەر. قشلاق خوجالىقنىڭ جاماعات سېكتورىدە عۇمومى ئوقۇتۇنىڭ عەمەلگە قويىلشى بىلەن پېدەگوگلارگە ئحتىياج تاغن ھەم ئوسەجەك.

شورالار ئتتفاقىنىڭ ئاۋروپا قىسمىدە قشلاق مۇعەللىملەرىنىڭ ئاتنىدائلارى ئشلەب چىقارش ئشچىلەرى بىلەن تېڭلەشتىرىلدى. بۇ چارا مۇعەللىملەر تۇرمۇشىنى ياخشىلاش ۋە مۇعەللىملەر كەدرىنى كوپەيتىرش ئۇچۇن كوپ خزمات قىلا ئالاجاق. بۇ توغرىدا ئوزبەكىستاندا هيچبر ئش قىلىنغانى يوق. بۇنغا ئەلبەتتە ماعارف ئىدارەسى عەيبلى. ماعارف ئىدارەسى كەچكىپ، ئشنى خاۋف ئاستىدا قاندىرايتر.

ساۋادسىزلقنى تۇگەتش ئۇچۇن ياردام كېرەك

31.1930 نچى يىلدا ئوزبەكىستاندا 700 مىڭ كشىنىڭ ساۋادسىزلىقىنى تۇگەتب، 75 مىڭ چالە ساۋاد كشىنىڭ ساۋادىنى پوختالاش زەرور.

بۇ ئش كوپ غايرات ۋە مابلاغ تەلەب قىلادى. بۇ پلاننى بەجەرش ئۇچۇن 9 مىليون سوم كېرەك. بۇندان مەحەللى بودجەت 3 مىليون 700 سوم ۋە دەۋلەت بودجەتىدەن 1 مىليون سوم بېرىلەجەك. بۇ ھەم يېتىشمەيدى. ئەگەر كېرەكلى مابلاغ تاپىلماسا پرەگرەممە بەجەرىلمەي قالاجاق.

مەدەنى يۇرش ئشتابى خالق كومسەرلەر شوراسىغا مۇراجاعات قىلب ساۋادسىزلقنى تۇگەتش ئۇچۇن دەۋلەت بودجەتىدەن برمىليون سوم ئورنىغا 2 مىليون سوم بېرىلىشىنى سورادى. قالغان 3 مىليون 300مىڭ سومنى كوپەرەتىڧ ۋە جاماعات تەشكلاتلارى قاپلاسالار كېرەك.

بۇ ھەمسەلەدە تەشكلاتلار قاندای قارایدی؟ ئولارساۋادسزلقنى تۇگەتش پرەگرەممەسى 200 پرەسەنت ئاشدرلغان تاقدىردا ھەم، بېرەتۇرغان مابلاغلارنى ئارتدىرشنى ئويلامايدرلار. «ئوزبېكبرلەشو»بۇلتور 143 مىڭ سوم بېرگەن بولسا، بۇ يىل 180 مىڭ سوم، پاختا سايوز ئېسە، 145 مىڭ سوم ئورنىغا 180 مىڭ سوم بېرمەكچى. كوستپرومسايوز بېرەتۇرغان پۇلنى 8 مىڭ سوم ئارتدىرادى. (62 مىڭ سوم ئورنىغا 70 مىڭ سوم بېرەدى).

مەزكورتەشكلاتلار، بېرەتۇرغان پۇللەرىنى ئۇ ئشچىلەرنىڭ ساۋادسزلىغنى تۇگەتشگە سەرفلەمەكچى. بۇ ئېسە ناتوغرى بر فكر.

جاماعات، كەسەبە ۋە كوپەرەتىڧ تەشكلاتلارى ياردام بېرمەگەندە ساۋادسزلقنى تۇگەتش پرەگرەممەسى ئەلبەتتە تۇگەل بەجەرىلمەيەجەك.

مابلاغ بېرش توغرىسىدا بۇندای خەسىسلك قىلىش ئۇستىنگە، مابلاغنى سەرفلەشدە ھەم نا توغرىلقلار كورىلەياتر. رايون ئجراقوملارى كەمباغال ئوقۇچىلارنىسى تەعمىنلەش ئۇچۇن بېلگىلەنگەن ئاقچالاردان برقسمىغا ئاتلار ساتب ئالغانلار. مەكتەب ئۇچۇن ياسالغان بنالارنى رايون ئجراقوملارىنىڭ رەئيسلەرى ۋە رايكوم كاتبلارى ئوزلەرىگە ئوى-جاى قىلب ئالغانلار.

SULTANƏLIJIFCILIK VƏ ƟZBEK NASЬANAL - FAŞЬZMЬ

ئوزبېكستاندا عەكس ئنقلابى مللى-فاشزم تەشكلاتى-«مللى ئتتحاد»نىڭ تاپىلشى، بۇتۇن پەرتىيە تەشكلاتىنىڭ دىققات مەركەزىدە تورىشى لازم. بزنىڭ پەرتىيە تەشكلاتىمز ئوزىنىڭ بۇتۇن كوچىنى ئەنە شۇ عەكس ئنقلابى حەرەكەتكە قارشى كورەشو ئۇچۇن موبلىزەتسىيە قىلشى كېرەك. بزنىڭ پەرتىيە تەشكلاتىمز ئوزبېكستانداغى بۇتۇن مللەتلەرگە مەنسۇب محنەتكەشلەر ئورتاسىداغى بەينەلملەلى تەربەيەنى كۇچەيتىرشى، ھەلىگى مللى فاشىست تەشكلاتىنىڭ ئشلەرىدەن چىققان كونكرەت فەكتلەرنى عاممە ئالدىدا فاش قىلشى دەركار ۋە شۇنىڭ بىلەن برگە بزنىڭ پەرتىيە تەشكلاتىمز سىنفى جەبھەمزنىڭ ئەنە شۇنداى مەسئول ئۇچەستكەسىدەگى كۇرەشودە ئوزىنىڭ بولشېۋىكلىك چىنققانلىغنى كۇچەيتىرشى لازم.

«ئېسەمزدە بولسن، كى ئۇزاق ئولكەلەر، جۇمھۇرىيەتلەر ۋە ۋىلاياتلارداغى كومموندست تەشكلاتلارىمز فاقات، مللەتچىلكنى يېڭگەلەرگەنە، رۇاج-لانا ۋە ئاياققا باسئالادىلار؛ شۇنداغىنا چن بەينەلمەلەلچى ماركسىست كەدرلەر بولا ئالادىلار. ئمللەتچىلك-ئۇزاق ئولكەلەردە ماركسىست كەدرلەرنى، ماركسىست ئىلغارنى، ئوستىرش يولىداغى ئاساسى غاياۋى توسقىدر. پەرتيەمز تارىخى، بولشېۋىكلەر پەرتيەسىنىڭ روس قسمى مېنشېۋىزم بىلەن كورەشودە ئوسكەن ۋە مەحكەملەنگەننى كورسەتەدى. چۇنكى مېنشېۋىزم - بورجۇۋازىيا مەفكورەسىدر، مېنشېۋىزم - بورجۇۋازىيا مەفكورەسىنى پەرتيەمزگە كرگزوچىدر. دېمەك، مېنشېۋىزمنى يېڭمەگەندە ئۇ ئاياققا باسالماغان بولور ئېدى. ئۇزاق ئولكەلەرىمزدەگى كوممونيست تەشكلاتلار توغرىسىداھەم خۇددا شۇ نەرسەنى ئېيتش كېرەك. مېنشېۋىزم ئوتمىشدە بولشېۋىكلەر پەرتيەسى ئۇچۇن قاندای رول ئوينغان بولسا، مللەتچىلك ھەم شۇ تەشكلاتلار ئۇچۇن شۇنداى رولنى ئوينايدى. ھەر قانداى بورجۇۋازيا ۋە شۇ جۇملەدەن مېنشېۋىك تەئسرلەرى فاقات مللەتچىلك پەردەسى ئارقالىغنا، ئۇزاق ئولكەلەردەگى تەشكلاتلارىمزغا ئوتب كرە بلەدىلەر جۇمھۇرىيەتلەردەگى تەشكلاتلارىمز فاقات، ئۇزاق ئولكەلەردەگى تەشكلاتلارىمزغا قاراب ئتنلگوچى مللەتچىلك تەئسرلەرىگە قارشى تۇر ئالغانلارى تاقدىردا غنا، ماركسىست كەدرلەرى بولا ئالادىلار. مللەتچىلك ۋە ۋەلىكە روس مللەتچىلگى ئوسمەكدە. بۇلار مەحەللى مللەتچىلكنى ھەم ئالغا سۇرەدىلەر. بۇ ئورندا، مللەتچىلكنى ھەر خىل يوللار بىلەن قۇۋۋاتلاغوچى ئوركىيە، ئافغانىستان ۋە ئانتانتانىڭ تەئسرى ھەم بار. جۇمھۇرىيەتلەر ۋە ۋىلاياتلارداغى شۇ دۇشمەن بىلەن كورەشو شۇندای دەۋرنى تەشكىل قىلادى،كى ئەگەر مللى كوممونيست تەشكىلاتلارىمز حاقىقاتان ماركسىست تەشكلاتلارى بولشنى ئستەسەلەر، شۇ دەۋردەن ئوتشلەرى لازم. باشقا يول يوق» (4 نچى مللى كېگەشنىڭ ئستنناگرامماسدان).

ئورتاق عۇسمان يوسوپف ئوزنىڭ ماقالاسىدا «بزنىڭ تەشكلاتىمز ئوز دىققاتىنى ھەر قاندای م[illegible] كورنىشلەرى، شۇ ياۋۇزلقنىڭ كونكرەت ئاربابلارى بىلەن كورەش ئوستىدە يېتەرلك ئوتكۇرلەمەدى؛ تەشكلاتنى مەركەزقومنىڭ شۇ دىرېكتفلەرى رۇحىدە تەربىيە قىلش ئىشنى يېتەرلك ئالب بارمادى» دېب ئايىرم رەۋشدە كورسەتب ئوتدى.

قولدان كېتگەن ۋاقتنى قايتارش كېرەك. ئوزبېك مللى فاشزمنىڭ پەرتيە ئاعزالاردان تارافدارلار تاپا بىلشى، حاتتا تەشكلاتمزداغى باعزى مەسئول خادىملارنى ئوز تامانىغا ئاغدارا ئالشى، ئوز تەئسررىنى كومسومولنىڭ باعزى بولمەلەرىگە تارقاتشى، شۇ كەسەلنىڭ قانچا چوقور ئېكەنلىگنى بىلدىرەدى.

ئولارنىڭ رەھبەرلەرىنى ۋە ئشتراكچىلەرىنى قولغا ئالش ۋە پەرتيەدەن چىقارش، فاقات ئەنە شۇ مستەمالى كورەشنىڭ كېسكنلەشگەن داۋامىدر؛ بو قاتعى كورەش-قاماق ۋە پەرتيەدەن چىقارش بزنى، شۇعەكس ئنقلابى تەشكلاتنىڭ تارىخى ۋە تەبيعەتىنى بىلش، خىياناتچى ۋە ساتقنلار تارىخنى ئورگەنش مەجبورىيەتىدەن ئازاد قىلا ئالمايدى. ئەكسىنچە، شۇ عەكس ئنقلابى تەشكلاتنىڭ قالدقلارى بىلەن مەفكورەۋى كورەشنى كۇچەيتىرشمز، سىنفى فرونتمزنىڭ ئەنەشۇ كەسەلى يۇققان ئۇچەستكەلەرنى تاپشمز، شۇ حەرەكەتنىڭ بۇتۇن ئىلدزلەرنى كويدىرشمز لازم.

ماتبوعاتدا ئىعلان قىلنغان ماتېرىيالار ھەلى بۇ مللى فاشست تەشكلاتىنىڭ ئش مەنزەرەسىنى تۇگەل بېرە ئالغانى يوق. باشقا عەكس ئنقلابى تەشكلاتلار (ئوكرەينە ۋە بېلاروسسىيە) ۋە ئىندقسا سۇلتان عەلىيفچىلك بىلەن بولغاندای، ئوزبېك مللى فاشزمنىڭ ئىشنى ھەم سىنفى فرونتنىڭ ئاساسى ئوچەستكەلەرى بويىنچا فاش قىلش يولىداغى ئىشىمزنىڭ مۇھم ئورنلارىنى بېلگىلەشدر.

ئوزنىڭ دىرېكتىۋ ماقالاسىدا ئورتاق عۇسمان يوسوپف ئوزبېك «مللى ئتتحاد» تەشكلاتىنى، ئۇنىڭ سۇلتانعەلىيفچىلك بىلەن ياقىن عالاقاسىنى ئوزگەنش زەرورلىگنى توغرى كورسەتدى ۋە ئۇلار ئورتاسىدا تەشكىلى ۋە غاياۋى عالاقا بارلىغنى تەشكىل قىلغوچى بر قاتار فەكتلەرنى كېلتىردى. حاقىقاتان، سۇلتانعەلىيفچىلك تەشكلاتىنىڭ حەرەكەتى تاتارستان، باشقردستان ۋە قرم داعىرەلەرىدان ئەنچەنەرىلەرگە يايىلغاندر. ئۇ بۇتۇن شورالار شارقىنى، ئايىندقسا تۇركستاننى ئوزنىڭ دىققات مەركەزىدە توتادى. تاتار كەپيتەلىزمىنىڭ مەفكورەچىلەرى ھەممە ۋاقت، شارقى چېگەرەلەرنى قولغا كرگزش، ئۇلارنى ئوز تەئسرلەرىگە قاراتشنى خيال قىلب كېلگەندرلەر.

دەۋلەت دوماسىداغى مۇسۇلمان كەدىت پەرتيەسى («مۇسۇلمانلار ئتتفاقى») نىڭ باشلىغى سادرى ماقسودفنىڭ تۇركستاننى ياقلاب سوزلەگەن نۇتقلارى، سۇلتانعەلىيفنىڭ ئوز پرەگرەممەسى ۋە تەجربەسىدە تۇركستان «غامخورلىغى» غا كەتتە ئورن بېرشى،-مەنە شۇلار ھەممەسى، شورا شەكلىدەگى پانتوركزم غاياسى «تۇركستاننى بولشېۋىكلەردەن ئازاد قىلش ۋە ئورتا ئاسيانىڭ عەكس ئنقلابى كوچلەرىنى ئوز بايراغى ئېتەگەگە توپلاش»نى ئوز ئالدىغا ئاساسى ۋەزىفە قىلب قويغانىنى بلدىرەدى.

شۇ سەبەبلى سۇلتانعەلىيفچىلك ۋە ئوزبېك مللى فاشزمنىڭ عەكس ئنقلابى مەفكورەسىنى ئورگەنش، بزنىڭ تەشكلاتلارىمز ئۇچۇن تاغن ھەم زور ئاكتوئاللق حاصل قىلادى.

بۇ ماقالانىڭ ۋەزىفەسى-شۇ مەسەلەدە پرينسىپال (تۇپ) ئوستانوفكە بېرشدر، بۇندان سوڭغى بر نېچە ماقالالاردا، مللى فاشست تەشكلاتلارىنىڭ «ئشلەرىنى» («مللى ئتتحاد» نىڭ مەفكورەۋى مايداندغى، كومسومولداغى، مللى زيالىلار ئورتاسىداغى، دينى جەبھەدەگى ۋە غايرىلارداغى ئشىنى) ئايرم-ئايرم يارتاجاقمز.

سۇلتانعەلىيفچىلك-پانتۇركىزم ۋە پانتۇرانيزم مەفكورەسىدر

سۇلتانعەلىيفچىلك بزگە قارشى ئويۇشب حەرەكەت قىلوچى ۋە شورا ئىدارەسىغا، سياساتىمزنىڭ سنفى پرينسىپلەرىگە، شەھەر ۋە قشلاقداغى كەپيتەلىزم ئىلدزلەرىنى سۇغورب تاشلاش يولىداغى چارالارىمزغا، بۇتون سنفى جەبھە بويلاب كېتەياتقان سوسىيال ھۇجۇممىزگە قارشى خۇرۇج قىلوچى مللەتچى بورجۇۋازيىنى تەشكىل قىلادى.

تۉتۉروقسز خاجی

سۉۋتسۉزلیگی ۋە تۉرلی سۉزلیکلە الار ئیدی. خەلاسەسی ئەتەکەدە ئۉزینك سوریکە ئۉزی مۉتلاقا عەمەل قیلماس ئیدی.

خاسمیانخانینك خاجی زوفەبکە خاتن بولوب چقفانەغا یاقندا 9 یل تولادی. بۉ ئارادا خاجی زوفەریدەن ئیکی فەرزەندەمم بولدی. ۋاقتیکی شۉ 30 نچی یىلغا کیلگەندە خاجی زوفەری بخاراغا کیلب، بۉندا برقزغا ئۉیلەندی. یەعنی ئیکی بالانی خاتننی ئۉستکە یەنە بر خاتن ئالدی. تاشکەنتکە کیلگەندە خاسمیانخانینك حۉزۉریکە کیرب:

- مین ئاتاشغا حۆكم بولدم. شونك ئۉچۉن سین، ئاناکینك حاۋلسیغا باروب تۉر-دیگەنمنی حاصەیاتخان هەلی ئیسمەن چىقاوغانی یوق. بۉ ئارادا ئورت ئايلارچا ۋاقت ئۉتکەن بولسا هەم، خاجی زوفەری خاسمیانخاندان ۋە ئاينقسا، ئیکمتە یاش بالالاریدان مۉتلاقا خابار ئالمادی. یاش خاتننی بیلەن کەیفسی سەفاسنی سۉرب یۉردی. بزنك ئالغان خابارلاریمزغا قاراغاندا خاجی زوفەری حازردا قوقان کوستپرومساوزیدا ئیشلەر ئیمش.

ریگسترەتسیبه ۋاقتمدا بوخارا ۋاید شوعبەسینك خاجی زوفەریدەن خاتننلق یاکی بویداق ئیکەنلگی توغریسدا حوججەت تەلەپ قلماغانمغا حایرانمز.

ئیندی، گەپنك قسقاسی شۉلکی، خاجی زوفەری تۉزەلمەس بو مەرەز. شۉندای بولغاندان سوك، بۉ مەرەزنك باشقالارغا یۉقماسلغی باراسدا کونترول کومیسیه ئۉزینك قاتعی چاراسنی کورسن.

خاجی زوفەری ئۉزینك قمرلغا ئۉرالغان پەنجەرە کولی سورلای وە قملفولقلاری بیلەن تاشکەنت، بوخارا وە فارغانا مەدەنتکەشلەرینك کوپلەریکە ئاتنك فاشقاسدای مەعلوم.

خاجی زوفەری یاتتن عەمرینی بیساقالبازلق، ئیچکیلككەبی فەحش-فوجور ئیشلەر بیلەن ئۉتکەدی، ئاینقسا، فارغانانك مارغیلان شەهەریدە ئیشلەب تۉرغاندا کوب بیمەزە ئیشلەرنی قیلدی. مارغیلان شەهەریدەگی بونچی سان تەربیه ئۉییدەگی چىرايلق بالالارغا سوز تاشلاب ئۉلارنك ئاخلاقنی بۉزۉش بیلەن شۉغوللاندی. «هە دیگەندە «ریپتیتسبیه قیلامز» دیب، بالالارنی ئۉی یەلەن ییتەکلاب ئەللە قای یێرلەرگە ئالب بارانۉرغان هەم بولدی. خاجی زوفەرینك بۉ قیلقلاریغا تەربیه ئۉیینك مۉدیری نەفرەتلەنب قارشلق کورسەتکەندە، خاجی ئۉزنی قاماش بیلەن قورقۉندی وە ئاخردا ئۉزینك عەمەلیدەن فایدالانب قاماتب هەم قویدی. مەنە شۉندای یاراماسلقلار بیلەن ئیکی تەلەبەنك تەربیه ئۉییدەن هەیدەلمشکە سەبەبچی بولدی، نمهایت. تاشکەنتکە کیتمشدە بر بالانی مەکتەب‌مەئموریەتی وە ماعارف ئیدارالاریدان سوراقسز ئالب‌قاچدی.

خاجی زوفەرینك قاشقادارایا ۋە بوخارا ئۉکروگلەریدە قیلغان کاری-بەدلەری بۉتۉنسی ئیچکیلك ئیچش، بیساقالبازلق، فاحشابازلق وە شونکدیك فەحش - فوجورلقدان عباراتدر.

خاجی قای یێردە مەجلس بولسا، ئۉشە یێرگە بارب خاتن-قزلار ئازادلغی وە ئۉلارنك حۉقۉقنی حمای قیلش باراسدا پەنجەرە کولچەللك نوتقلار ئۉراد قیلار، عەمەلدە ئیسە، یەنە ئۉشە ئۉزینك تۉتۉروقسزلغی،

کەرم غايبوللايق

Өz-ara salьqnь toplaş işi unutьldь

ئۉز ئارا سالق یاقمادالارنی تۉگەتش ئیشی ئەندجان ئۉکروگدە ییهایتدا سۉست بارایاتر. ئۉکروگ مالیا بولمی فاقات 1 نچی مایغا داۋۉر بولغان ماعلوماتغا ئیگە. بۉ ۋاقتغاچا 697 505 سومدان ئەندگی 24.713 سوم ئۉندرلدی.

بز، بر نەچە رایوننی ئیدەنب چقدق کوردککم، ئیشدە ئۉلارحازرغا قدار ئالغا سلجگەن ئیمەسلەر، مەنە شۉناقا سالقنك سۉست رەۋشدە توپلانشی بیلەن برگە، قولغا کرگەن سەرمایالار هەم کوپنچە ئسراف ئیتلمەکەدەدر.

بوندای ئاحۋال قاتتق بالك ئورشغا ۋە داۋۉل چالشغا مەجبور ئیتەدی. یۉز مىکلەب سوملار مۉشتۉمزور ۋە بايلارنك یاقماندالاسدا قالایاتر. قشلاق خوجالق سالیغنی توپلاش بیلەن بەرەۋەرە ئۉز ئارا سالقنی هەم ئورندان قیمرلاتب یۉبارش کیرەك. سەرمایالارنی مەکتەب، قزل چایخانا، ساغلقنی ساقلاش ئیشلەرگە سەرف ئیتش ۋە بۉنك ئۉستدەن جددی کوزەتش لازم. هەممە ئیسرافگەرلەر سوددان تەگشلی جازالارنی تارتشلاری مەتلوب. بۉ ئیش قانچا تێز بەجەرلسە، شۉنچا یاخشدر. ئۉکروگلەر ئۉگەتلب، رايونلار ئۉز بودجەتلەرنی مۉستەحکەملەشگەندە تەیدبل کەرسەتۉرغان ۋاقتلاردا بۉ ۋەزیفە ئاینقسا مۉهمدر.

Əndiçan saj - ulun-qarqa

بالقچی رایوندغا قاراشلی ئیکنلەرنی سۉۋ بیلەن تەمىنلەش ئۉچۉن، ئەندجان سای بەش کۉن مۉددەت بیلەن ئۉلۉنغار سیستەمەسگە بۉرب یۉبارلدی. بۉتەدبر، بالقچی رایوندا سۉۋغا کورلگەن ئیحتیاجنی یاتامام تەئمنلەیدی.

„Şavaj“ qanalьnьn remontь syst

قورغان تیپە. «ساۋای» قانالینك چاتاق تۉزلگەنی، حاتتا ئویەرلشلارینك یۉز بەرب، برئۉچەستکەنك سۉۋ ئاستدا قالشی، ئیکنچەسینك ئیسە قوراب قالشغا تەەدد قیلنغاندان، «ساۋای»سوفخوزیغا قاراشلی دالالارنی سۉغارش ئۉچۉن ییتەرلك سۉۋ ئۉتکەزمەگەننی خابار قیلغان ئیدیك. «ساۋای» قانالینك ریمونتی حەددەن تاشقاری جوزیلایاتر. فاقات شۉ کۉنلەردە «ساۋای»غا ئینژەنیر کیلب، شاخابچالارنك ریمونتی ئۉچۉن هەم ئیهدیگینەسەرمایا یۉبارلدی.

حازر ساۋای سوفخوزیغا قوشمچا سۉۋ «ئاق بورى»دەن بیرلەیاتر.

…لیغا قولوب سالمائز!

جززاخ رایەندا 10 یلدان بیری داۋام قیلب کیلەیاتقان برگنە ئیهرلەر بەش یلدان بیری داۋام قیلب کیلەیاتقان خاتن-قزلار قلوبی هامان کرزگە کورنەرلی بر ئۉزگەرش یاساغان ئیمەس.

قلوبدا، علاحدە قرائاتخانا مەدیری بولغانی حالدا، قارا خزماتجدان بولەك کیشنی تاپب بولەمایدی.

هەر یلی دەۋلەتنك بر نەچە مىك سومەب سارمایاسی سەرف قیلناتۉرغان بۉ قلوبدا، 10 گە یاقن ئیسکەمکە قاراۋسز حالدا یاتادی.

ماعارف بولمنك ئیسکی شەهەردەگی قلوب مەسئەلەسگە ئیهەتبارسزلق بیلەن قاراشی نەتجەسدە قلوبغا مودیر بولب کیلگەن ئورتاقلار، فاقات ماعاش ئالش بیلەن ماشغول بولب کیلدلەر.

خاتن-قزلار قلوبدا هەم یامان ئاحۋالنی کورەمز. ئیهرلەر قلوبی قاندای حالدا بولسا، بو هەم ئۉندان قالشمایدی.

حازر پەرتیەمز تاماندان ئیسکی شەهەرلەرنی قایتادان تۉزۉش مەسئەلەسی قاتعی رەۋشدە قویلدی. ئیسکی شەهەر مەدەنەتکەشلەری هەم کینو، تیاترو کورشنی ئارزو قیلادیلار. قلوبغا ئورۉنسز سەرف قیلەیاتقان سارمایاغا ماعارف شۉعبەسدەگیلەر ئازغنا بولسا هەم ئەچنشلەری لازم. شۉنگە کورە ئیسکی شەهەر قلوب ئیشنی جانلاندرش ۋە مەدەنەتکەشلەر تەلەبگە جاۋاب بیرەتۉرغان بر حالغا کیلتیرش ئۉچۉن قاتعی بر چارا کورلشی زەرۉر.

کوروك.

II قاچونغاچا ئۉخلایسز؟

قشقا داریا ئۉکروگنك شەهری سەبز رایوندا «5 یللقنی 4 یلدا بەجەرش زایومی توغرسدا بر چاقالیق هەم ئیش قیلنماسدان ئۉرالادی. زایومغا یازلش ئیشی نەری تۉرسن، هەلیگەچە تاشوقات ۋە تۉشنترش ئیشلەری هەم ئۉتکەزلمەدی. مەحەللی تەشکیلاتلار حازرغی ۋەزیفەنی فاقات غالا تایارلاش کەمپانیەسی دیهگنە تۉشنەدرلەر. پەرتیه ۋە کومسومول بەچیەکەلەردە بۉ حافدا هێچ مەسئەلە قوزغاتلمەدی. مەنە بۉ ئاحۋال تێزدەن بتێرلمەسە رایونغا مولجەللەنگەن زایوم پلاننی ئۉز ۋاقتدا ئیجرا ئیتلمەسلگی خاۋفی جۉدە کەتەدر.

ک. جۉم.

Məs'yl myhərrri: V. RƏHIMII

Өzвekistan Ьçtьmaь Şora Çymhyrijti Xalq Kemisərləri Şorasь nьn qararь

1930-nci-jьl-19-nci-ijyl-san-111, Samarqand.

1929/30-jьlda paxta ekinlərini ynymsizlikdən məçвyrii rəvişdə slaвmlь suqьrta qьlьş toqrьsьda„.

S.S.S.R. Mehnət və mudafaa Şorasьnьn uşвu jьlь 31-nci maj tarьxlь qararьqa muvafьq və şu qararnь təkmilləş jolьda (S.S.S.R. Mərkəzi ьçraqomьnьn „Izvestijə“ gəzitəsi 1930-ncь-jьl 14-nci ijyn tarьxlь 162/4009 san(Өzвekistan ьçtьmaь şora Çymhyrijəti Xalq Kemisərləri Şorasь Qarar Qьladьr:

1929/30 nci jalda qujьda kərsətilgən ekinlərni ynymsizlikdən salьmlь məçвyri qьlьş suqurta əmələ kirgizilsin.:

(Bytyn Өz.ь.ş.ç. əlkəsidəgi ва harь(ləlmi kər) və qajьrma jerlərida məvçyd paxta ekinlərini,

Өz.ь.ş.ç. nьn Əndizən, вulunqur, jəni вuxara və farqana rajonlarьda məvçyd suvlьq jerləridəgi həmmə paxta ekinlərini.

Kəlxozlьrda və jəkkə xoçaьqlardaqь həmmə xьl paxta ekinlərinin suqurta qьlьnьşlarь lazьm.

Baharь ləlmi və qajьrma jerləridəgi paxta ekinlərinin suqurta tə'mьnatь həmmə çajlar ycyn qujьdaqь mьqdarda вelgilənsin: ə) kəlxozlar ycyn 220 kilэgrəm вahasьdan вir gektər ycyn, в) jəkkə xoçalьqlarqa 200 keləgrəm вahasьdan вir gektər ycyn.

Suvlьq jelrlərdəgi paxta ekinlərinin suqurta tə'mьnatь qujьdaqь mьqdarda вelgilənsin.

ə) Bulunqur rajonьda. kəlxozlar ycyn 575 keləgrəm вahasьdan вir gektər ycyn.

Jəkkə xoçalьq 515 „ „ „ „

в) Farqana „ „ kəlxozlar ycyn 745 „ „ „ „ „ „ „ „ „

jəkkə xoç. ycyn 670 „ „ „ „

v) Jəni-вuxara, kəlx. ycyn 820 „

jəkkə xoç. „ „ 740 „ „ „ „ „

g) Əndizən „ kəlx. ycyn 835 „ „

jəkkəxoç. „ „ 750 „ „ „ „ „

3. Paxta ynymsizlikdən suqurta qьlьş ycyn вir kiləgrəm xam paxtanьn вahasь qujьda kərsətilgən qat'ь narxlar вojьnca вelgilənsin. misir paxtasь ycyn 42.75 tijin, вaşqa hər xьl paxtalar ycyn 18,5 tijin.

4. Bir gektər ekin ycyn suqurta tə'mьnatьnьn qat'ь nermələri qujьdaqь mьqdarda вelgilənsin:

Paxtanьn nəv'ləri	Çajlarь (əlkələr)	Suqurta tə'mьnatьnьn nermələri somlar hisaвьqa: Kelxozlar ycyn — Misir paxtasь	Kelxozlar ycyn — Başqa xьl paxtalar	Jəkkə xoçalьq ycyn — Misir paxtasь	Jəkkə xoçalьq ycyn — Başqa xьl paxtalar
Baharь (lalьmar) və qajьrma joqlərdəgi paxtalar	Həmmə çajlarda	—	41	—	37
Suvlьq jerlərdəgi paxtalar	Bulunqur rajonьda	246	106	220	95
	Farqana r.	318	138	236	124
	Jəni Buxara	351	152	316	137
	Əndiçən r.	357	154	321	139

5. Əgərdə paxtanьn haqьqь hasьlatь 2-nci maddada kərsətkəndən kəm вolqanь taqdьrda dəvlət suqurtasь hasьlatьnьn jetişməgən mьqdarьnьn qьmatьnь 3 nci вənddə kərsətilgən narьxlar jyzəsidən paxta ekycigə tələjdir.

6. Əgərdə paxta hasьlatьnьn tamaman jaxud qьsman jetişməgənligi şu çajlar ycyn вelgiləngən eŋ kəm əgrənəmijə caralarьnь paxta ekyci tamanьdan əmələ aşьrьlmaqanь səвəвdən вolqan taqdьrda dəvlət suqurtasь suqurta mykəfətini ekycigə lələ-məjdir.

7. Bir gektər jerdən suqurta tələvləri qujadaqь mьqdarda вelgilənsin:

Paxtanьn nəv'ləri	Çajlarь	Suqurta tələvləri: Kəlxozlar ycyn — Misir paxtasь	Kəlxozlar ycyn — Başqa xьl paxta	Jəkkə xoçalьq ycyn — Misir paxtasь	Jəkkə xoçalьq ycyn — Başqa xьl paxta	Muştumzor xoç. ycyn — Misir paxtasь	Muştumzor xoç. ycyn — Başqa xьl paxta
Baharь (lalьmь) və qajьma jerlərdəgi paxtalar ycyn	Həmmə çajlarda	—	82 t.	—	1-11 t.	—	2—2 t.
Suvlьq jerlərdəgi paxtalar ycyn	Bulunqur rajonьda	4—92	2—12	6—60	2—85	13—20	5—70
	Farqana	6—36	2—76	8—58	3—72	17—16	7—44
	Jəni Buxara	7—02	3—04	9—48	4—11	18—96	8—22
	Əndiçən	7—14	3—08	9—63	4—17	19—27	8—3

8. Suqurta ycyn tələmlərini tələş myddəti Өzвekistan Çymhyrijətinin həmmə çajlarь ycyn 1930 jьl 1-nci sintəвiri вelgilənsin.

9. 1930 jьlnьn 1-nci sentəвirigə tələnməgən suqurta tələvələri вaqьja sifətidə hьsaвlanьв Өz.ьşç xalq kəmisərləri şorasьnьn 1929 jьlь 3-nci dekəвir ta'rьxlь 151-nci san qararь вilənвelgiləngən tərtiвkə muvafьq 1929 nci jьl qanunlar jьqьndьsь, san 64, madda 372) məçвyrii (mə'myrii) rəvişdə yndiriləditlər,

10. Çymhyrijət вojnca hьsaв qьlьnьв вelgiləngən salьm isidən jənilik fəndi jyzəsidən suqurta tələmləridən вytynləj jaxud dьsman qujьdaqьlar 15% dawrasьda azad qьlьnsьnlar: kəm kyclik kəlxozlar, ezlərinin işlərida myhlalik həsвi xьzmatda вolqan qьzьl əskərlər jaxud kicik əskər вaşlьqlarь hajatinin kişləri вolqan kəm kyc jəkkə xoçalьqlar, saвьq qьzьl givərdijədəliklərnin və saвьq qьzьl pərtizənlərinin kəm kycilik xoçalьqlarь və əlgən qьzьl givərdijə əskərləri və qьzьl pərtizənlərnin ajьlalarqa kəm kyc xoçalьqlar, kecmənci və hər cajlarqa kecirilib erьnlaşьtьlqan kəm kyc xoçalьqlal, məzkyrlərnin kəckənidən kejin və hər çajlarqa keciri gənləridən kejin вir jьl davamьda və вaşqa eŋ kəmвaqal jəkkə xoçalьq'ar.

Jənilliklərnin вeriliş Өz.ьşç xalq kəmisərləri şorasьnьn mьxsus qararь вilən вelgələnə turqan tərtiвgə muvafьq вəçarlədi.

11. Suqurta qьlьnqan paxta ekinləridə вolqan zararlarnь tygətiş işlərida iştirak qьlьş əgrənəmijə işciləriga təklif qьlьnadь.

Өz. Ь. Ş. Ç. Xalq Kəmisərləri Şorasь rəisinin пaьвь: Ə. KƏRIMӨF

Өz. Ь. Ş. Ç. Xalq Kəmisərləri Şorasьnьn işləri mydiri: FƏJZYLLIN.

Өz. Ь. Ş. Ç. Xalq Kəmisərləri Şorasьnьn sərkatiвь: S. SƏKƏLƏF

Өzвekistan ьçtьmaь Şora Çymhyrijəti Xalq Kəmisərləri Şorasьnьn QARARЬ

1930-nci jьl, 4-nci avqust, san—123 Samarqand

Өz. ь.ş.ç, xalq kəmisərləri şorasьnьn „Өz. ь.ş.ç. вьnakarligi dəvləl alьь ьntьzamlaş və ularnь təftiş qьlьş ьdaralarьnь asraş ycyn aqca sarmajalarь toqrьsьdaqь „qararьnьn 1-nci madda „a“ вəndigə вolqan eslətməsinin təhririni əzgərtiş təqrьsьda“:

Өzвekistan ьçtьmaь şora çymhyrijəti xalq kəmisərləri şorasь qarar qьladьr:

Өz. ь. ş. ç. xalq kəmisərləri şorasьnьn „Өz. ь. ş. ç. вьnakarligini dəvlət alьь ьntьzamlaş və ularnь təftiş qьlьş ьdaralarnь asraş ycyn aqca sarmajalarь toqrьsьdaqь“ 1930-nci jьl, 8-nci aprel tarьxlь, 54-nci san qararь, —nci maddasьnьn „a“ вəndigə вolqan islətməsi (Өz. ь. ş. ç. qanunlar Jьq, 1930-nci jьl, san 16, madda—95) qujьdaqь təhrirdə jazьlsun.

ESLƏTMƏ: Lajhalar Өz. ь.ş.ç. вьnakarligini alьь ьntьzamlaş və ularnь təftiş qьlьş ьdaralarьqa faqat keliştiriş ycyn tapşьrьla turqan məxsyz nəv'lərdəgi вьnakarligdan, məsələn: elliktrik stənsələri, sanaat, suv cьqarьş, pocta telegrəf, səvdə xalq komisərligigə qarlь вьnakarli. (kəperətif вьnakarligidən вaşqa), hərвii, jol işləri xalq kemisarligi tamanьdan veçydkə cьqazьlaturqan trənsport və jol вьnakarliginin məвləqidən 0,25 prəsənt alьnьвdьr.

ӨZ.Ь.Ş.Ç. Xalq Kəmisərləri Şorasь rəisinin пaьвь: Ə. KƏRIMƏF

ӨZ.Ь.Ş.Ç. Xalq Kəmisərləri Şorasьnьn işlər mydiri FƏJZYLIN

Өz.Ь.Ş.Ç. Xalq Kəmisərləri Şorasь səkətiвinin vəzifələrini vaqьlьnca вəçaryci: SƏKƏLƏf

qalla frontidən dərəklər

● Jəni qorqan rajon jəni qorqan dəhə fьrqa, qəmsəməl jəcejkələri və dəhə şoralarьnьn qajrat, təşəввysləri вilən məzkyr dəhəgə вerilgən ijyl pьlanьnь aşьqь вilən вəçərib rajon qalla pynkitigə tapşьrdьlar.

● Kasan rajon вajman qьşlaqьdaqь „Fəjzyllə Xoçajь“ kəlxorьqa 4 tə qьzьl əskər və 4 tə raвocьlar вirləşiв вirtə tiraktir вilən jardamqa keldilər. Ular 1-nci avqutqaca вunda turьв 80 fajьz jernь oraqdan cьqarьв вerdilər.

● Zamьn rajon fьrqəmь və rajon jaşqomьnьn rəhвərligi astьda rajon havaskarlar turuppəsьnь qalla və onum ycyn rajon вojьnca вolqan dəhələrgə cьqarьlьв juвarьlqan edi. Ular, lamakiu sofxozь, пьşaqьr, əcci və kyltepə dəhələri вojьnca əjlənib tьjatьru və kensertlər qojuв taşvьqatlar otqazьв qajtdьlar.

● Kasan rajon qalla pənkitləri janьdaqь matвuat və əzвektərg məgəzinləri ajnь qallalar qьzqьnlьq вilən jeqnalajatqan вir pəjitdə, japьlьв qalьв məgəzin mydirləri şəhərdə kəijlərini taraqlatьв iиradьlar-вьraq hazьrqaca ularnь tegişli çaza вilən mukafatlanqan eməs.

Өzвekistan Ьçtьmaь Şora Cymhyrijəti XalqKəmisərləri Şorasьnьn qararь

1930-nci jьl ,28 ijyl. San 115 şəhər Şamarqand.

ӨZ.Ь.Ş.Ç. Xalq Kəmisərləri Şorasьnьn aldьda mateuat işlərinin qomьtasьnь təşkil etiş toqrьsьda.

ӨZ.Ь.Ş.Ç. Xalq Kəmisərləri Şorasьnь qarar qьladьlar:

ӨZ.Ь.Ş.Ç. Xalq Kəmisərləri Şorasьnьn matвuar işlərinin qomьtasь təşkil etilsin və una nəşrijət, qarz həm palьgrəfьja işlərini ьntьzamlaş və reçələşdiriş vəzifəsini jyklətilsin.

2.Өz.ь.ş.ç.Xalq Kəmisərləri Şorasьnьn huzurьdaqь matвuat qomьtasьnь rəisi orunвasar və ӨZ.Ь.Ş.Ç. Xalq Kəmisərləri Şorasь tamanьdan ajrьm вilgilənə turqan 3 tə a'zalarnь kirgiziş вilən təşkil etilədir.

3. ӨZ.Ь.Ş.Ç. Xalq Kəmisərləri Şorasьnьn matвuat işlərinin qomьtasьnь təşkil etiş вilən ӨZ.Ь.Ş.Ç. Savda Xalq Kəmisərliginiŋ xuzurьdaqь Matвuatişlərinin Qomьtasьвitirilsin və Savda Xalq Kəmisərləri huzurьdaqь Matвuat qomьtasь həmdə unьn məhəllii ьdaralarь toqrьsьdaqь пьzamnamanь tasdьq qьlьş tuqrьsьdaqь ӨZ.Ь.Ş.Ç. Xalq Kəmisərləri Şorasьnьn 1929-nci jьl 28 mart tarьxlь, 37-nci san qarar (1929-nci jьl qanunlar jьqьndьsь, san 30, madda 143 nci) вekar qьlьnsьn.

ӨZ.Ь.Ş.Ç. Xalq Kəmisərləri Şorasь rəisinin

Najьвь- A.Kərimof.

Өz ь.ь.ş.ç.alaq komisərləri şorasьnьn işlər mydiri: fəjzylin.

ӨZ.Ь.Ş.Ç. Xalq Kəmisərləri Şorasь sərkətiвinin

Najьвь. S. Səkəlof.

Өzвekselsajozпь tygətiş kəmisijəsinin *1930-jьl 1 nci avqust tarьxlь 22-nci nemyr və Əndiçan ekryg kredselsajozь*

„MEHNƏT“ ni

tygətiş kəmisijəsinin 1930-nci jьl 27-nci ijyl tarьxlь 19-nci nemyr qararьqa asasan Əndiçan ekr kredsel sajoz „Mehnət“ ni tygətiş kəmisijəsi işlərin tamamlaв 1-nci avqustdan ь'tьвaran faalьjatьn tygətdi. Krediterlər вilən iki arada вolqan rascetlər ş Samarqandda ezвekselsajozпь tygətiş kəmisijəsi tamanьdan ьçra qьlьnacaq

Işlərni və ərxif matьrьjallarьnь tamam tapşьrьв вitiriş ycyn ezвekselsajozпь tygətiş kəmisijəsinin vəkili ortaq Əzizef qaladьr. ort Əzizofnin rurar çajь ş Əndiçan, Nitsijef kecəsi № 6

„Mehnət sajozьn tygətiş Kəmisijəsi

Samarqand əkrygidə вolqan invəlidlər kepirətsijəsi isylin əzgərtiş mynəsəвəti вilən, invəlidlər ərtili „INKOOP“ və „Vьjpolnitel“ şy jьl 17-nci avqustdan в'tьвaran əzlərinin faalьjatьn tygətdilər. Məzkər ərtillərgə da'va-larь вolqan şaxs və myəssəsələr şu в'landan kejin 2həftə myddət icidə da'valarьn Samarqand əkr invəlidlər kepirətsijəsi sajozьqa (Samaqand Vajkof kəcəsi № 1) вildirsinlər. Məzkər myddətdən kejin da'valar qaвul qьlьnmajdьr Samarqand əkr invəlid kəp. SAJOZЬ

AXONBABAJЬF NAMЬDAQЬ KƏRLƏR MƏKTƏBIGƏ 6 JAŞDAN ALЬB 12 JAŞGƏCƏ, ERKƏK və QЬZ, KƏR BALALAR QABUL QЬLЬNA BAŞLADЬ

Məktəв, Taşkənt şəhəridə Pkrkent kecəsi, 6-ncl raqamlь həvlidə. Məktəвkə вyzвytyn kər həmdə kəriş kycləri kəp pəstəjgən вalalar qaвul qьlьnadьr. Məktəвkə asasьь qaвul qьlunuvcьlar əz-k вalalarь вolqanь halda, umumьь sandən 30 prəsənt—məjdə millət ker вalalarьdan alьnadь. Balanь məktəвkə qaвul qьldьrьş ycyn unьn saqlьqь və jaşь toqrьsьda şəhadatnama tapşьrьş lazьm. Qaвul vaqьtь 1-nci sentəвirdən 1-nci ektəвirgəcə

Məktəвdəgi orunlar əkryglər вojьnca qujьdaqьca taqsьm qьlьnadьr:

Taşkənt əkrygigə—3, Əndiçan əkr—4, Surxan-darja—3, Buxara—3, Qaşqa-darja—3, Xarazrm—6, Zərəfşan—3, kanьmьx—1, Qoqan əkr—3. Həmməsi 33orn

Baş sьjasьь maarьf mydiri: Zahьdof

Məktəв mydirəsi: Nəzimyvə

STALIN-PӨKRӨVSKII namьdaqь işcilər fəkyltetigə jənidən kerycilərnin sьnaş 27-nci avqustqaca davam qaladьr

Keckən jьlda oquqan stydentlər 1-nci sentəвirdə kelişi lazьm

Işci fəkyltiti Dekənəti.

KINO VELIKII NEMOJ 22-nci avqust dan вaşlaв HƏR KYN

Ojuncь XATЬN

degən kino—roman kərsətilədi ▲ 8 вəlymdə

Kəssə kec saat 6 dan acьq. Seanslar 9 jarьmda вaşlanadь

KINO ŞARQ JULDUZЬ 25-nci avqustda

RELSLƏR şavqunlanadьr

degən nəfis kərtinə AXЬRQЬ mərtəвə k—e—s—ə—t—i—l—ə—d—i—r

Kəssə 6½ dan acьq 1-seəns 9½ da вaşlanadь

Mərkəzii Işcilər Kəpirətifi Ьdarasь

Tamanьdan kərilgən caralar nətiçəsidə pişirilib cьqarьladurqan nan və şunьndek nan ycyn tajjarlanqan un jetərlik dərəçəd əвolьв

XALQNЬ TƏ'MIN QЬLAALADЬ

şu ycyn M Iş Kəp ьdarasь sonqь ecerətlər təşkil qьlьв turmaslьqь sorajdьr

1930-nci jьlda ekilgən paxtanь vyçydkə cьqarьş toqrьsьda şu jьl 30-nci avqustda Taşkənt şəhəridə Orta Asьja keŋəş məçlisi caqьrьladьr. Məçlisdə 1930 nci jьlda ekilgən paxtanь vyçydkə cьqarьş vəzifələri toqrьsьda ma'roza tьŋlanadьr

Məçliskə kelişkə tijişlik BӨLADЬRLAR:

1. Paxta tazalaş zavudlarьnьn həmmə derektorləri, rajon paxta kopirətsijələri vəkilləri, rajkolxozsajoz rə'isləri, Çumhyrijət paxta sajozlarь rə'isləri və paxta trest vəkili.

2. Şeflik təşkilətlər vəkilləri: toqovcьlar şefligi Orta Asьja komiteti, Өz.Ь.Ş.Ç., T.Ь.Ş.Ç., Taç.Ь.Ş.Ç. və Qьrq.Ь.Ş.Ç. toqovcьlar şefligi çymhyrijət komitetləridən.

3. Kəmвaqal təşkilətlər vəkilləri:

a) Kəmвaqal təşkilətləri çymhyrijət mərkəz komitetləridən—TyrkmənstanЬ.Ş.Ç. Өzв.Ь.Ş.Ç„ QьrqьzЬ.Ş.Ç. TaçikЬ.Ş.Ç., və Qara-Qalpaq Aftanomьjalь əвlasьdan вittədən vəkil həmdə Qazaqьstan kəmвaqal təşkilətləridən 3-tə və kil,

в) Əkryglərdə вolqan kəmвaqal qruppalarьdan juвarilədir:

Өz.Ь.Ş.Ç-də—Taşkənt əkrygi—Jənijol, Mьrzacol və Taşkənt rajonlarьdan hər qajosьdan 2 vəkil,

Samarqand okrygi—Ьkramov rajonьdan 2 vəkil, Bulunqur 1 vəkil, Zərəfşan okrygi—Narpaj rajon 1 vəkil,

Qaşqa Darьja okrygi—Şahrizəв, Kitaв və Gozər rajonlarьdan hər qajosьdan 1 vəkil,

Surxan-Darьja okrygi—Sarь Əssi. Və Çar-qurqan rajən larьdan вittədən və kil,

Əndiçan okrygi—Çələl Quduq, və Narьn rajonlarьdan вittədən və kil,

Fərqana okrygi—Kyvin

Cyst-Pap və Marqьlan rajonlarьdan hər qajozьdan 2 vəkil Baqdat rajonьdan 1 vəkil,

Buxara okrygi—Qьçduvan, Bahavutdin rajonlarьdan hər qajosьdan 1 vəkil.

Xərəzim okrygi—Şah—Aвad və Novo-Ургənc rajonlarьdan hər qajosьdan 1 vəkil,

Tyrkm.Ь.Ş.Ç. Qьzьl Ətrek rajonьdan—1 vəkil, Qara Qalьn rajon—1 vəkil, Bəhərdin—1 vəkil və Jəlatan—1 vəkil, Merl—2 vəkil, Bəjrəm Əli—1 vəkil və Tecen rajonьdan 1 vəkil.

Kerkə okrygi—Xoça Çamвas və Xalac rajonlarьdan hər qajosьdan 1 vəkil.

Carçej okrygi—Denaus—1 kişi, Carçoj rajonьdan—2 kişi.

Taş-avuz əkrygi—Taş-avuz rajonьdan 1 kişi,

Qьzq.Ь.Ş.Ç. Çənəвii və şьmalьь Qьrqьzьstandan həmməsi 3 vəkil juвarils.

Taç.Ь.Ş.Ç. Xoçan rajonьdan—2 kişi, Qurqan-tupə, Kyləв və Gissər rajonlarьdan hər qajosьdan 1 kişi.

Kəmвaqal qьruppalarь vəkilləri kəmвaqallar çьjьlьşьda sajlanьr və rajon kəmвaqal təşkilətləri və kəmвaqal qьruppalarь вirləşdirilgən həmdə вirləşdirilməgən sektorləridən və killər kirgiziliş lazьm.

Məçliskə toqovcьlar sajozь mərkəz komiteti və qьşlaq xoçalьq orman işciləri vəkilləri həm caqьrьladьr.

Məçliskə kelgən ortaqlarnьn qollarьda kəməndirofkə gyvahlarь вolьşь lazьm.

Məçliskə vəkil вoluв kelgən həmmə ortaqlarqa Baş paxta komiteti tamanьdan Taşkentkəcə keliş və qajtьş jol xaraçatь həmdə jolda вolqan vaqьtlarь ycyn təvlikigə 5 somdan pyl вerilədir. Məçlisdə вəlqan vaqatlarьda vəkillər avqat və ьmumьь jataqxana həmdə 3 somdan təvlik pyliвilən tə'min qəjьnyrlar.

Məçliskə kelgən vəkillər Baş paxta komitetidə (Taşkənt Alьь xalq xoçalrqь şorasь вirləşməsi yji) registirətsijə qьlьnur, və şunda uq məçlisnin acьlьş vaqьtь, вolacaq çajь, kvərter və avqat tuqrьsьda kəraklik ma'lumatlar вerilyr.

Həmmə təşkilətlər vəkillərgə. jol ycyn Baş paxta komiteti hьsaвьqa avans вeriв ylərniŋ məçliskə vaqьtьda kelyв jetişlərin tə'min qьlьş lazьm.

Baş paxta komiteti və paxta kopirətsijəsinin məçlis caqьrьş təşkilət komisijəsi.